" બ અવને તઆલા "

બુલ બુલે બંગાલી,

ઉર્ફે

ગુલ-શને ઉન્નીસા.

છપાવી પ્રગટ કરનાર

મીર સયદઅલી બીન સૈયદ અમીરઅલી
કાદરી. મુ. બીલીમોરા.

સને૧૮૬૭નારપમાંએક્ટપ્રમાણેરજીસ્ટર કરાવીછે
સને ૧૯૨૦, ઇસ્વી, સને ૧૩૩૮ હીજરી,

સુરત ચૌટાનાં પુલપર ટાંકી પાસે શંકર પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૪ થી. નકલ ૨૦૦૦.

કીંમત રૂ. ૦-૬-૦

બુલબુલે બંગાલી :~

ઉર્ફે

~: ગુલશને કવ્વાલી :~

દિબાચો.

આજકાલ કવ્વાલી તથા નાટકી અને ઉસ્તાદી ગાયનો ઉપર શોકીન લોકો મોહી પડયા છે, અને ગાન તાનમાં મચેલા રહે છે. એવા શોકીનો માટે ગાયનોની ઘણીક બુકો છપાઇ ચુકી છે. પરંતુ ઘણી બુકોમાં રસ વિનાનાં અને નકામા ગાયનોની ભરતી કરવામાં આવે છે. અને બુકોનાં ભપકાદાર નામો રાખેલા હોવાથી અંજાણ લોકો તે ખરીદ કરીને છેતરાય છે. અને શોકીન લોકોનો હેતુ પાર પડતો નથી. માટે એવા લોકોનો શોક પુરો પડે. એવા હેતુથી અમારી તરફથી ઉમદા ગઝલો, અને ગાયનોની બુકો સયરે ચમન ઉર્ફે બહારે ગુલશન, તથા દીલ ખુશ ગૌહર ઉર્ફે મધુર મનહુર, વીગેરે કેટલીક કિતાબો છપાઇ બહાર પડી છે. અને તેની હજારો નકલ ખપી ગઇ છે, એ બધી કિતાબોમાં તદન જુદી જુદી

ગઝલો અને ગાયનો છે. પરંતુ શોકીન લોકો વારંવાર એવી નવી કિતાબોની માંગણી કરતા હોવાથી ચોથી વખતે આ કિતાબ **બુલબુલે બંગાલી ઉર્ફે ગુલશને કવ્વાલી** છપાવવી પડી છે. એમાં તદન નવી ગઝલો અને ગાયનો તથા શએરો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે, કે જે શોકીનોને પસંદ પડયા વિના રહેશે નહી.

અમારા તરફથી આજ સુધીમાં જેટલી કિતાબો ઉરદુ જબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં છપાઇ બહાર પડી છે, તે ઇસ્લામી ભાઇઓની પસંદગી પામી છે, અને તેથી દરેક જાતની કિતાબો અમને ફરી ફરીને છપાવવી પડી છે. અમારા ઇસલામી ભાઇઓની એવી કદર સનાશી માટે અમે તેમનાં એહસાન-મંદ થયા છીએ; અમારી બીજી કિતાબોની જેવી કદર આજ સુધી થઇ છે. તેજ પ્રમાણે આ કિતાબ પણ પસંદ આવી છે. એમ અમારી ખાત્રી થઇ ચુકી છે.

આ કિતાબમાં ગઝલો તથા ગાયનો પુરાં પાડવા માટે મી૦ ઇબ્રાહીમ કાસમ રેંટીઆ તથા મી૦ હુસેન કાસમ. રેંટીઆનો અમો ખરા જીગરથી આભાર માનીએ છીએ.

સદર કિતાબમાં કોઇને કંઇ ભુલ નજર આવે, તો તે માટે દરગુજર કરશો.

બોરીમોરા.
દેગડી સ્ટ્રીટ

લી૦ દુઆગો.
મીર સૈયદઅલી કાદરી,

બુલબુલે બંગાલી

ઉર્ફે

ગુલશને કવ્વાલી.

૭૮૬.

ભાગ—૧ લો.

ગઝલ. ૧

યા રબ હે બક્ષ દેના બંદેકો કામ તેરા,
મહરૂમ રેહ ન જાયે કલ યે ગુલામ તેરા.
જબતક હે દીલ બગલમેં હરદમ હો યાદ તેરી,
જબતક ઝબાં હો મોંહમેં જારી હો નામ તેરા.
ઇમાનકી કહેગે ઇમાન હે હમારા,
અહમદ રસુલ તેરા મસ-હફ કલામ તેરા.
શમશુદ-દોહા મોહંમદ બદરૂદ-દુજા મોહંમદ,
હે નુરે પાક રૈશન હર સુબ્હો શામ તેરા.
ઉસ શાહે અંબીયાકે દરકા હું મેં સલામી,
આયા સલામ જીસકો પહોંચા પયામ તેરા.
હે તુહી દેને વાલા પસતીસે દે બુલંદી,
અસફલ મુકામ તેરા આલા મુકામ તેરા.

એ સું વ ચગું હે એ શુબહા જાત તેરી,
વાહેદ આહદ સમદ હે અલ્લાહ હે નામ તેરા.
મહરૂમ કયું રહું મેં જી ભરકે કયું ન-બોલું.
દેતા હે રીજક સબકો હે ફયઝે આમ તેરા,
યે દાગ-ભી ન-હોગા તેરે સીવા કીસીકા,
કૌનેનમેં હે જો કુછ વોહ હે તમામ તેરા.

ગઝલ-૨.

મેઅરાજે ફલક હે કદે ઝેબાયે મોહંમદ,
હે અર્શ તહે આલમે બાલાયે મોહંમદ.
-તા-અર્શ કહાં બાર ગયે આયે મોહંમદ,
એકલ રહે ઉમ્મતકે લીયે હાયે મોહંમદ.
ઉમ્મતકે હર એક અયેબપે ડાલે હુયે આનચલ,
નીકલી હે સરે હશ્ર તમન્નાયે મોહંમદ.
બાઝારે શફાઅતમેં ખરીદાર ખુદા હે,
સર પર લીયે ફીરતા હું સવદાયે મોહંમદ.
જબ પેશ હુઇ ઉમ્મતે આસીકી ખલાસી,
ઇરશાદે ઇલાહી હુવા જો રાયે મોહંમદ,
ખેંચે લીયે જાતા હે મદીનેકી તરફ કોન.
આબાદ હે ઇસમેં કોઇ શયદાયે મોહંમદ,
અય વાદીયે યસરબ યેહી હસરત હે અયાંકી,
હો જાઉં મેં ગુમ ઓર મુઝે પાયે મોહંમદ.

ગઝલ. ૩

તબીઅત હુરપે આ–જાયે મેરી ગૈ તો મુશ્કીલ હે,
અઝલસે શૈફ્તા રૂયે મોહંમદ પર મેરા દીલ હે.
ઇલાહી મુઝકો દીદારે નબી હાસીલ નહીં હોતા,
ગમે ફુરકતકા પરદા ક્યું નહીં ઉઠતા જો હાઇલ હે.
કીયા હે તુને ઝખમી મુઝકો ઇશ્કે ખંજરે અહમદ,
ન–મેં આશીક કીસીકા હું ન મેરા કોઇ કાતીલ હે.
તેરી હુરાંને જન્નત લેકે ક્યા કરૂં રીઝવાં,
ખુદા હે શૈફ્તા જીસકા મેરા દીલ ઉસપે માઇલ હે.
બ–પેશે સરવરે આલમ કહો ક્યા નજર લે–જાઉ,
ન દીલ દેનેકે કાબીલ હે ન જાં દેનેકે કાબીલ હે,
ખુદાકે વાસ્તે કીજે કરમ યા સાકીયે કૌસર,
તુમ્હારે શરબતે દીદારકા હાદીભી સાઇલ હે.

ગઝલ. ૪

હું આપ ગરીબોંકે યાવર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબનવાઝ,
લીલ્લાહ મેરી અબ લીજે ખબર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
યું બસ્તયે દામે અજાબ રહું, ઓર સદમા ગરદીશે ચર્ખ સહુ,
હયેફ આપકા મેં ખાદીમ હોકર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબનવાઝ.
કીસમતકા આહ સતાયા હું, ફર્યાદ યે તુમસે લાયા હું,
હો અબતો કરમકી મુઝપર નઝર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

હર સીમ્તસે ગમને ઘેર લીયા, મોંહ સબને મુઝસે ફેર લીયા,
હે મરી તુમ્હીંપે અબ તો નઝર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
જુઝ આપકે અય દરીયાયે કરમ, કીસસે યે કહું દરદો અલમ,
ઇસ દર્દસે ભલા મેં જાઉં કીધર. સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
સર રંજો અલમને ઉઠાયા હે, કયું બે-ખુદ તુ ઘબરાયા હે,
સરપર હેં તેરે કુછ ફીક્ર ન કર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

ગઝલ-૫.

જબસે હમ આશીક તુમ્હારે હો-ગયે,
દોનો દુન્યાસે કીનારે હો-ગયે.
લુત્ફે ખાલીક દેખીયે કેહતે હેં વેહ,
આજસે બસ હમ તુમ્હારે હો-ગયે.
અપની મેહરીલસે હમેં ઉઠવા દીયા,
ગયેર તુમકો અયસે પ્યારે હો-ગયે.
આપકે દરકા સહારા થા હમેં,
જાને જાં હમ બે સહરા હો-ગયે.
ચાંદસી સુરત તુમ્હારી દેખકર,
ચખ-પે ગુમ સબ સીતારે હો-ગયે.
લીજીયે કેહના તુમ્હારા હો-ગયા,
દોસ્તભી દુશ્મન હમારે હો-ગયે.
ગયેર દીલમેં કટ ગયે હાદી બહોત,
ઉન્સે મેરે જબ ઇશારે હો-ગયે.

ગઝલ–૬.

રોતી હે શબનુમ કે નયરંગે જહાં કુછભી નહીં,
ખંદા–ઝન હેં ગુલ કે રંગે ગુલીસ્તાં કુછભી નહીં.
જીનકી નૌબતકી સદાસે ગુંજતે થે આસમાં,
દમ બખુદ હેં મક–બરોંમેં હું ન હાં કુછભી નહીં.
મોરકે મોંહકા નીવાલા હો–ગયા બેહરામ ગોર,
તીરે આહન–દોજ જબ ઉતરા કમાં કુછભી નહીં.
કુલ્લે શેઇન હાલેકુન ઇલ્લા વજહો કા શોર હે,
કાયનાતે હસતીયે દૌનો મકાં કુછભી નહીં.
દેખીયે કીસ તરેહ તય હો મંઝીલે દરતે અદમ,
ઝીલ સાથી ગીલ આબાદી કુંવાં કુછભી નહીં.
કયસા અફસુને તકલ્લુમ કીસકા એજાઝે કલામ,
ગર નહો અલતાફે યઝદાની બયાં કુછભી નહીં.

ગઝલ–૭.

રહે દુરસ્ત દીલ આરાઇ, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
કે એક આલમ હે શયદાઇ, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
સીતારે સબ છુપે અબ તો અબદ ચમકેગા શમ્સ ઉનકા,
હે તો મેહશર તજલ્લાઇ, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
નહીં કુછ આજસે ઇઝ્ઝો શરફ મજદો કરમ ઉનકો,
યે હે ગીરાસે આબાઇ મોહૈયોદ્દીન જીલાની.

ન ઝીંદા રસમે દીં કરતે તા વોહ દુન્યામેં ક્યું આતે,
જીલાને દીનકા આયે મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
દીખાઉં કીમીયા—ગરકો કે લે અકસીરે આઝમ દેખ,
મીલા ખાકે કહે પાયે મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
ઇલાહી કીશતીયે બેદીલ તલાતુમસે બચા દીજે,
બ અજરાયે મદદ હાયે મોહૈયોદ્દીન જીલાની.

ગઝલ—૮.

ન દીલમેં ખુન હે બાકી ન પાની દીદયે તરમેં,
યહાં તક રો—ચુકે હમ શોકે દીદારે પયંબરમેં.
અયાં હો જાયે ફુરકાયે કયામત આજહી યા રબ,
કલેજા ખા રહા હે ગમ મેરા હીજરે પયંબરમેં.
બયાં તીશ્નેદહાનીકા કરૂં કીસ તરેહ યા અહમદ,
કલેજા પાની પાની હે લબોં પર દમ હે ચકરમેં,
સબા મોજીુર રખ મુજકો તુ બુયે મુશ્કે જન્નતસે,
હવાયે નગહતે ઝુલફે મોઅંબર હે મેરે સરમેં,
મેરી બખશીશકે પલ્લે પર હેં હઝરત કયા મુઝે ડર હે,
મેરે આમાલ તોલે જાને—દો મીઝાને મેહશરમેં.
બ—રંગે ગુલ શીગુફતા દાગ—હાયે તન હેં બાદે મર્ગ,
લપેટા ચાહીયે લાશા મેરા ફુલોંકી ચાદરમેં.
તમાશા બાગ્રે જન્નતકા હીસ્સા હે હમારા હી,
અગર તહસીલ સયરે કુયે હઝરત હે મુકદ્દરમેં.

ગઝલ—૯.

તબીઅતમેં ન શોખી થી ન ગરમી થી જરા પેહલે,
તુમ્હારે હાથ પર ચડતા ન થા રંગે હીના પેહલે.
વોહી હમ હેં કે અબ કરતે હો સદકા એડી ચોટીપર,
વોહી હમ હેં કે જીસ પર જાન કરતે થે ફીદા પેહલે.
હમીંને આપકો અંદાઝે માઅશુકાના સીખલાયા,
નઝર તીરછી ન આગે થી ન યે બાંકી અદા પેહલે.
ખુદાકી શાન હે કેહતે હેં વોહ સુરત ન દીખલાઓ,
સહરકો જીસકા મોંહ હોતા થા આઇનેકી જા પેહલે.
નઝર સીનેપે પડતી થી કહાં યું બાર બાર અય શોખ,
બદન પર ઇસતરેહ કબ ચુસ્ત રેહતી થી કબા પેહલે.
ન ફીર ઇલઝામ દેના અય બુતો દીલ હાથમેં લેકર,
ખુદાને આંખ દી હે દેખલો અચ્છા બુરા પેહલે.

ગઝલ—૧૦.

ફલક દેતા હે જીનકો અયેશ ઉનકો ગમભી હોતે હેં,
જહાં બજતે હેં નકકારે વહાં માતમભી હોતે હેં.
ગીલે શીકવે કહાં તક હોંગે આધી રાત તો ગુજરી,
પરેશાં તુમભી હોતે હો પરેશાં હમભી હોતે હેં.
ઝમાના દોસ્તી પર ઇન હસીનોંકે ન ઇતરાયે,
યે આલમ દોસ્ત અકસર દુશ્મને આલમભી હોતે હેં.

બ ઝાહીર રાહ-નુમા હે ઓર દીલમેં બદગુમાની હે,
તેરે કુચેમેં જો જાતા હે આગે હમભી હોતે હેં.
કીસીકા વાયદયે દીદાર તો અય દાગ બરહક હે,
મગર યે દેખીયે દીલશાદ ઉસદીન હમભી હોતે હેં.

ગઝલ-૧૧.

રેહતા હે ખાબમેંભી શૌક લીકાયે ખાજા,
ચોંક ઊઠતા હું યે કેહકર દેખો વોહ આયે ખાજા.
હર રંજમેં મેહનમેં તકલીફમેં અલમમેં,
હે ઓર કોન અપના હામી સીવાયે ખાજા.
મકસુદકે ગૌહરસે ભરદે ગદાકા દામન,
આ-જાયે જોશ પર જબ બહરે અતાયે ખાજા.
કુરેંકા નીર ઉલફતમેં કયા જીગરપે ખાઊં,
બીસમીલ બના-ચુકી હે તેગે અદાયે ખાજા.
દૌલતસે ફકફી કયા દીલકો ગની કીયા હે,
કુરબાન જાઉં તેરે ચશમે અતાયે ખાજા,
મુમકીન નહીં હે હકમેં હો ચાંખ અય તજમ્મુલ,
જબતક ન માઅરેફતકા સાગર પીલાયે ખાજા.

ગઝલ-૧૨.

દદ જીસકા ફકત દીલ હો મેં અયસે તીરકે કુરબાં,
બદન જીસસે ન ઘાયેલ હો મેં ઉસ શમશીરકે કુરબાં.

તુ ખાક અપને કદમકી દે નકર મોહતાજ કુંદનકા,
કીસે મીલતી હે યે દૌલત મેં ઉસ અકસીરકે કુરબાં.
ઉઠાકર બુરકા ચેહરેસે જરા સુરત તો દીખલા–દે,
હીજાબ ઇતના નકર મુઝસે તેરી તસવીરકે કુરબાં.
કહા લયલાને જબ હંસકર કે બેડી ડાલદો ઇસકે,
ગયા બન કયેસ દીવાના હુવા જંજીરકે કુરબાં.
તુરાબ ઊસને જવાનીમેં મુઝે પીરીકી નેઅમત દી,
બનાયા પીર મુઝકો મેં તો અપને પીરકે કુરબાં.

ગઝલ–૧૩.

તુમ તો ખફા હો હમકો ગલેમે લગાયે કોન,
ફરમાઇયે તો દીલકી લગીકો બુઝાયે કોન.
આશીક સમઝકે કરતે હો નાજુક મીજાઝીયાં,
ગર હમ નહોં તો નાઝ તુમ્હારે ઊઠાયે કોન.
દામે બલાસે કમ નહીં ઇન ગેસુઓકા ખમ,
ફંદેમેં જાન મુઝકે દીલકો ફંસાયે કોન.
આવારગીયે દસ્તે મુબારક હો કયેસ કો,
ઉઠકે તુમ્હારે કુચેસે બયઠે બીઠાયે કોન.
વોહ નાઝસે ઝમીંપે રખતે નહીં કદમ,
કબરે શહીદે નાઝકો ઠોકર લગાયે કોન.

ગઝલ-૧૪.

ચખાદે ચાશનીયે શરબતે દીદાર થોડીસી,
દમે આખીર તુ કરદે ખાતીરે બીમાર થોડીસી.
અગર ફુરસત મીલી હે ગયેરકી બાતોંકે સુનનેસે,
હમારી અર્જભી સુન લીજીયે સરકાર થોડીસી,
તાઅમ્મુલ સર ઝુકાનેમેં કીયા કબ મેંને અય કાતીલ
નીકલ કર રેહ ગઇ ક્યું મ્યાનસે તલવાર થોડીસી.
ઠેહરજા અય અજલ દમ ભર જરાતો દેખ લેનેદે,
અભી બાકી હે દીલમેં હસરતે દીદાર થોડીસી.
તમન્ના હે યેહી દીલકી બનાયેં કબ્ર હમ અપની,
હમે મીલ જાયે ઝમીં કુચયે દીલદાર થોડીસી.
મેરા જીમ્મા અગર મયકી સુજમ્મત પીર કરે વાએઝ,
પીલાદે કોઇ હઝરતકો અગર એક બાર થોડીસી.
નહીં મોહતાજ હે મુઝતર કીસી શયકા ઝમાનેમેં,
ઇનાયત આપકી દરકાર હે સરકાર થોડીસી.

ગઝલ-૧૫.

સાબિર તુમ્હારા નકશા આંખોમેં છા રહા હે,
સાબિર તુમ્હારા જલવા દીલકો લુભા રહા હે.
ફકીરકી બાદશાહી સાબિરકા દી ખુદાને,
સાબિરકે દરપે બંદા ધુની રમા રહા હે.

દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ ઉઠતા કદમ હે હરદમ,
સાબિરકા શૌક અયસા દીલમેં સમા રહા હે.
આહ—નયે નઝરમેં જાને દીલે જીગરમેં,
શાને ખુદાકે સાબિર જલવે દીખા રહા હે,
હે લબપે નામે સાબિર દીલમેં મુકામે સાબિર.
સાબિરકે દરકા રસતા વાઈઝ બતા રહા હે.
ઉસ્શાકકો બુલાકર ઉલફત જતા જતાકર,
મયદાને હુસ્ની સાબિર બસતી બતા રહા હે,
બીસતરસે અપને ઉઠકર ચલ તુ બ—સુયે કલીયર,
સાબિર તુઝે **જમાલી** દરપર બુલા રહા હે.

ગઝલ—૧૬.

દીલ કીસીસે ન લગાના જાનાં જવાની પનમેં,
ક્યા દાગ હે ગયોરે જાનાં જવાની પનમેં.
સુરત દીખાદે પ્યારી દીલકો હે બે—કરારી,
કયસે કરૂં ન જારી જાનાં જવાની પનમેં.
નયનોંકે કર કટોરે પાનીકી ઝીલી હુરે,
આંસુસે મોંહ ધુલાના જાનાં જવાની પનમેં.
માટીકા કર બીછોના ઈંટોંકા કર સીરહાના,
તન ખાકમેં મીલાના જાનાં જવાની પનમેં,
મહબુબે જાને જાનાં મેં હો—ગયા દીવાના,
શેહરોંકી ખાક છાના જાનાં જવાની પનમેં.

ગઝલ—૧૭.

ઝમાના છાન મારા હે યે દુન્યા દેખી ભાલી હે.
ન કોઇ હે ખુશી ખુર્રમ ન કોઈ ગમસે ખાલી હે.
ઝમાના તુઝપે મરતા હે જમના તેરા શયદા હે,
ખુદાને શકલ તેરી નુરકે સાંચેમેં ઢાલી હે.
કીસીકી કમ સીની કેહતી હે મુઝે દેખતા કયા હે,
અભી થમજા જરા દમ લે કયામત આને વાલી હે,
કીસીકે દીલકો છીના હે કીસીકે દીનો ઇમાંકો,
તેરી જો બાત હે ઝાલીમ ઝમાનેસે નીકાલી હે,
હલાહી વસ્લકી શબ ઓર યે શર્મો હયા કયસી,
કભી વોહ સામને આયે કભી સુરત છુપાલી હે.
સુને જાયગે હમભી જો તેરા જી ચાહે કેહ ઝાલીમ,
કહેના શૌકસે હમને ભી અબ ગરદન ઝુકાલી હે.
અભી નીકલા હે દીન દેખો અભી ફીર શામ હોતી હે,
અભી હમને શબે હીજરાં બડી મુશકીલસે ટાલી હે,
કભી વાઅદેપે આયે હો તો દીલમેં યાદ કરલીજો,
દીલે રૌશનકી કીસદીન આપને હસરત નીકાલી હે.

ગઝલ—૧૮.

ઇલાજે દરદે દીલ તુમસે મસીહા હો નહીં સકતા,
તુમ અચ્છા કર નહીં સકતે મેં અચ્છા હો નહીં સકતા.
અભી મર જાઉંગા જીનેકે તાઅને ફીર ન દેના તુમ,

યે તાઅને વોહ સુને જીસસે કે અયસા હો નહીં સકતા,
તુમ્હેં ચાહું તુમ્હારે ચાહને વાલોંકો-ભી ચાહું,
મેરા દીલ ફેરદો મુઝસે ગે ઝઘડા હો નહીં સકતા.
દમે આખીર મેરી બાલીંપે હે મજમા હસીનોંકા,
ન આના અય કઝા ઉસ વક્ત પરદા હો નહીં સકતા.
જો તુમ ચાહો વોહ હો-જાયે યે હે અલ્લાહકી કુદરત,
જો મેં ચાહું તો ફરમાઓ કે અયસા હો નહીં સકતા.
ઝીડક દેતે હો સુનકર મુદ-દઆપે આશીકે મુઝતર,
હસીને બે-મુરવ્વત કોઇ તુમસા હો નહીં સકતા.

ગઝલ--૧૯.

હમકો જાના તુમકો જાના પરદે અંદર તુમ્હીં તો હો,
ઝાહીર બાતીન તુમ્હીં તો હો અવ્વલ આખીર તુમ્હીં તો હો.
ફ્લવા દેકર કુફ્રકા તુમને કત્લ કીયા હે આશીકકો,
લફ્ઝે અનલ હક બોલકે બે-ખુદ દારકે ઉપર તુમ્હીં તો હો.
અહદસે અહમદ પ્યારા બનકે ઊમ્મતકા સાલાર હુવા,
સલ્લે અલા મહબુબે ખુદા યા શાફ્એ મેહશર તુમ્હીં તો હો.
નહનો અકરબ કેહકર પ્યારે પરદેમેં તુમ ખુબ છુપે,
અબતો હમ પેહછાન ગયે હેં જાની દીલબર તુમ્હીં તો હો.
આશીકો શયદા જલવેકા અપને કલીમ મુસા તકથીમા,
આખીર ક્યા ક્યા રંગ દીખાકર સાકીયે કૌસર તુમ્હીં તો હો.

જબસે આશીક તુમપે હુવા હે ઝામીન મીસકી હઝરતે પીરજી,
મેરે કીબલા મેરે કાબા મેરે મઝહર તુમ્હીં તો હો.

ગઝલ—૨૦.

ઠોકરસે મેરી કબ્રકો કીસને હીલા દીયા,
કીસને લહદમેં મેરા કલેજા દુખા દીયા.
દેખી હમારી કબ્ર તો સુઝી અદાઓ નાઝ,
ઠોકર લગા લગાકે નશાં તક મીટા દીયા.
ક્યુંકર મીલેગા બાદે ફના અબ મેરા નશાં,
નામ અપના ઝીંદગાનીસે હમને મીટા દયા.
જોગન જો બનકે બોલે જનાઝેપે મેરે બાલ,
માતમમેં મેરી બીગડી હુઈ-શૈ બના દીયા.
પુછા જો ઉસ પરીસે કે મરતા હે તુમપે કોન,
નામ ઉસને સર ઝુકાકે હમારા બતા દીયા.
અય ઇશ્ક દેખ હમભી હેં દીલ દીલકે આદમી,
મેહમાં બનાકે ગમકો કલેજા ખીલા દીયા.
અય આતીશે ફીરાક કીયા તુને કયા ગઝબ,
જન્નત થા ઘર મેરા ઉસે દોજખ બના દીયા.

ગઝલ—૨૧.

મહબુબે ખુદાકે નુરે નઝર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર,
હો શાહે નજફકે લખ્તે જીગર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.

ગુલઝારે બુતુલ-કે તુમ હો શજર, હસનેનકે તુમ હો લખ્તે જીગર
સાદાતકા ઘર તુમસે રોશન, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર,
તુમ્હીંસે હર ઇલ્મે લદુન્ની હો, મસદીકે હદીસે મુતબી હો,
તુમ અમ-મકા અમ્મી હો સરવર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.
કભી બાગે મોહેકી સયેર કરેં, કભી ગુલશનમે ચીસ્તકે ફુલ ચુને,
કભી શૌકમેં ચુમેં આપકા દર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.

ગઝલ—૨૨.

કભી ઇકરાર કરતે હૈં કભી ઇનકાર કરતે હૈં.
વોહ હમસે વસ્લકી શબમેં બડી તકરાર કરતે હૈં.
પીલાકર બા-દયે રંગીં હુયે હૈં તુર્શ-રૂ હમસે,
કભી ગાફીલ બનાતે હૈં કભી હુશયાર કરતે હૈં.
હુયે બરહમ વોહ બોસે-પર ઇલાહી ખયેર હો દેખેં,
હમારે વાસ્તે કયા હુકમ અબ સરકાર કરતે હૈં.
મેરે મહબુબકી સુરત અગર દેખેં ખુદા જાને,
બીરહમન દુર ગરદનસે અભી ઝુન્નાર કરતે હૈં.
લબે બામ આઇએ બેશક તમાશા દેખે જે મુઝતર,
તમાશા અપને દીલકા હમ પસે દીવાર કરતે હૈં.

ગઝલ—૨૩.

તેરે બાગે હુસ્નસે અબ સનમ નતો ગુલ મીલા ન સમર મીલા,

મગર એક શાખે જુદાઇસે જો મીલા સો ખારે જીગર મીલા.
મેં અદમસે લેકે યહાં તલક ઇસી જીસ્તજુમેં પડા ફીરા,
કીસી બાગો બરસે સમર મુઝે ન ઇધર મીલા ન ઉધર મીલા.
અરે જોહરી મુઝે મત સતા મેં ગરીકે બહરે ફીરાક હું.
કે સીવાયે દાનયે અશ્કકે નહીં કોઇ મુજકો ગૌહર મીલા,
યેહી દાગ હે અરે બુલબુલો કહો કયા હુવા વોહ કીધર ગયા,
જો ઊડા યે સહને ચમનસે અબ કહીં ઉસકા પીર નહીં પર મીલા.
નતો દોસ્તી નતો દુશ્મની ન તમેઅ કીસીકી ન આરઝુ.
મગર ઉસકા દીલસે ગુલામ હું જો ખુશીસે શામો સહર મીલા,
ન બદી કીસીકી બયાં કરૂં ન ખુશી કરૂં ન ખુશામદી.
યેહી ખુશ હે ઉસકી ખુદાઇમેં જોકે મુજકો નશ્આેા ઝરર મીલા.
કભી દરપે દેરકે જા રહા કભી જી હરમસે લગા રહા,
પે સીવાયે દીલકે લતીફકો કહીં યારકા નહીં ઘર મીલા.

ગઝલ-૨૪.

મેહમાં રહા જો વોહ માહે કીનઆં તમામ રાત,
હમને નીકાલે દીલકે સબ અરમાં તમામ રાત.
બાંહે ગલેમેં ઉનકે શબે વસી ડાલકર,
ચુસા કીયા હું મેં લબે જાનાં તમામ રાત.
યોટી ખુશી હે આજ ખુદા ખયેર હી કરે,
ગેસુ રખેંગે મુજકો પરેશાં તમામ રાત.
ઉનકી નઝરકે મીલતે-હી બીમાર હો-ગયા,
કયસા ઉઠા યે આંખોસે તુફાં તમામ રાત.

જબતો મઝા હે મુજકો ઘર બુલાકર વોહ અપને,
ઓર યું કહે કે તુમ રહો મેહમાં તમામ રાત.
ઇન હુજ્જતોંમેં હો-ગઇ આખીર તમામ રાત,
ઉનકી નહીં નહીં મેરી હાં હાં તમામ રાત.
ઉઠતે થે બાર બાર ઝટક કર વોહ મેરા હાથ,
પર મેંને ઉનકા છોડા ન દામાં તમામ રાત.
મરનેકે બાદ આકે મેરી લાશ પર શફીક,
રોયા કીયા વોહ ઇસાયે હવરાં તમામ રાત.

ગઝલ-૨૫.

ખતા હોવે અતા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
કુબુલ હક દુઆ મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
દરે અક-દસકા કુત્તા હું કમીના હું કહાં જાઉં,
કરો હાજત રવા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
સદા હો ઔાજ પર કિસમત, રહું બા-રા-હતો અશરત,
રહે હર જા મઝા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
ભીકારી હું તેરે દરકા, દીલા સદકા તેરે સરકા,
તુ અબ કિસમત ખુલા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
હુવા તારાજ અય સરવર, બહોત મારા ફીરા દર દર,
તુ અબ બીગડી બના મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
મુઝે અજમેર બુલવાઓ, રૂખે પુર નુર દીખલાઓ,
યેહી હે ઇલતીજા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ—૨૬.

દેખા હે જબસે તુજકો અય આન બાન વાલે,
દીલ લોટ હો-ગયા હે અબરૂ કમાન વાલે.
આરીફ-હી જાનતે હેં તેરા કમાલ મવલા,
ગુમ ગશ્તાહી રહેંગે જો હેં ગુમાન વાલે.
જાને ન જાને કોઇ ઉનસે હમેં ગરઝ કયા,
હમ જાનતે હેં તુજકો અય બે-નશાન વાલે.
લિલ્લાહ બખ્શ-વાના મેરી ખતા ખુદાસે,
મેહશરમેં જબ હો આના ઉંચે નશાન વાલે.
અહમદ અહદકા પરદા તો જાનતે હેં લેકીન.
અપની ઝબાંસે બોલેં કયસે ઝબાન વાલે.
હાથોંપે થામ કર દીલ ગશ ખાકે ગીર પડેંગે,
આવાઝે આહ સુનકર સબ આસમાન વાલે.
મુશશાકે નાઅતે અહમદ જબસે હુવા-હું હાદી,
મોંહકો છુપા રહે હેં સબ ઇમતિહાન વાલે.

ગઝલ—૨૭.

લા-મકાં પર ઘર બનાયા યારને,
દર બદર હમકો ફીરાયા યારને.
ખુબ થી કીસમત કલીમુલ્લાહ કી,

તુર પર જલવા દીખાયા યારને.
કરકે હમકો મોઅમીનો ઇમાનદાર.
રાહ જન્નતકી દીખાયા યારને.
ઔજ પર કીસમત હમારી આ-ગઇ,
દીને હક હમકો બતાયા યારને.
શરહ કીસ મોંહસે બયાં ઉસકા કરે,
હમકો દોજખસે બચાયા યારને,

ગઝલ-૨૮.

મેં ખુદ મરનેકો રાઝી થા રઝાકે હાથ કયા આયા,
જલાકર ઇશ્કને મારા કઝાકે હાથ કયા આયા.
જો દી-થી હુસ્નકી દોલત તો થોડી મેહરબાં દેતા,
બનાકર સંગ દીલ બુતકો ખુદાકે હાથ કયા આયા.
કીયા થા શોકવા મેહદીસે લગું મેં પાઉં પ્યારીકે,
અબસ ખું કરદીયા મેરા હીનાકે હાથ કયા આયા.
ઉઠાકર યાર કયું મેહફીલસે બાહેર કરદીયા તુને.
મેં ખુદહી જાને વાલા થા ઉઠાકે હાથ કયા આયા.
વોહ કયા થા નાવકે મીઝગાં કે દીલકો ચીરકર નીકલા,
તડપતા રેહ-ગયા મેં દીલરૂબાકે હાથ કયા આયા.

ગઝલ—૨૯.

ખુદાકે રૂબરૂ જબ દીન કયામતકા બપા હોગા,
રસુલે હાશેમી ઉમ્મતકા સારી પેશવા હોગા.
મુઝે હે ખૌફ ઉસ દીનકા ન-જાનું કાૈનસા દીન હે,
ઉતર કર શમ્મ જબ નીચે સવા નેઝે ખડા હોગા.
વસીલા હે મુઝે ઉનકા કે હેં જો દોસ્ત અલ્લાહ-કે,
નવાસા ઉસ પયંબરકા શહીદે કરબલા હોગા.
કયામત આયેગી જીસદમ ઝમીં વ આસમાં ઉપર,
ઉસી દાનોં જહાંકે બાદશાહકા સર ખુલા હોગા.
ગુનેહ-ગારોંકો બખશાયેગા જાતે કીબ્રીયાસે વોહ,
બજુઝ જાતે પયંબરકે નહીં કોઇ દુસરા હોગા.
ખુદાકે વાસતે મુજકો વહાં પહોંચાઇયો યારો,
જહાં લે હાથમેં નેઝા ખડા મુશ્કીલ કુશા હોગા.
શહીદે કરબલાકા ખુન જબ ખાતુન માંગેંગે,
ખુદા જાને વહાં-પર ઉસઘડી કયા માજરા હોગા.
ખુદાકી યાદ કર અહુમદ કયું ઇતના ખાૈફ ખાતા હે,
શફાઅતકે લીયે તેરી મોહંમદ મુસતફા હોગા.

ગઝલ—૩૦.

આસરા ઝેરે ઝમીં અય તને બેજાં કીસકા,
શેહર બેગાના હે યાં કાૈન હે પુરસાં કીસકા.

નતો મેં હુરકા તાલીબ ન પરી પર માયેલ,
નહીં માઅલુમ મેરે દીલકો હે અરમાં કીસકા.

કધી ચોટીસે કીલી દમ ઉન્હેં ફુરસતહી નહીં,
કયા ખબર હે કે હુવા હાલ પરેશાં કીસકા.

હો-રહી હે તેરી રફતારસે પામાલ જો ખલ્ક,
તુને સીખા હે ચલન કુબ્ક ખીરામાં કીસકા.

ઇસ ઝમાનેમેં નહીં નામ સખાવતકા અમીર,
કોન મોહસીન હે ઉઠાયે કોઇ અેહસાં કીસકા.

ગઝલ—૩૧.

કહું કયા રૂતબયે આલા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
જીસે દેખો હે મતવાલા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,

ચલો અય તીશ્નગાને માઅરેફત સયરાબ હો—જાઓ,
રવાં હે ફયેઝકા દરીયા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

જીસે પીના હો પીલે જામ મયે મયદાને કલીયરસે,
અજબ ચશમા હે રહમતકા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

હમારા કાઅબયે મકસદ હમારા કીબ્લયે ઇમાં,
યેહી રોઝા યેહી રોઝા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

તસદદુક અપને મુરશીદકે કે જીસને હમકો દીખલાયા,
જમાલે જલવયે મકતા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

કોઇ કુછભી કહે લેકીન ગુલામે ખાસ હું બિસમીલ,
અલાઉદ્દીન સાબીરકા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

ગઝલ–૩૨.

જો સમઝું આંખકા તારા તો વોહ ના મેહરબાં કયું હો,
ઝમીને મસકન ઉસકી ગેરે હકમેં આસમાં કયું હો.
વોહ બુલબુલ હું કે રેહ સકતા હું બરગે ગુલકે સાયેમેં,
ગુલીસ્તાને જહાંમેં મુજકો ફીકરે આસીયાં કયું હો.
યે આફત હે કે દીલસેભી નહીં કર સકતે હમ બાતેં,
પરાયા હો–ચુકા હો જો વોહ અપના રાઝદાં કયું હો,
જો ઝાલીમ હેં વોહી તો ફુલતે ફલતે હેં દુનીયામેં,
ચમન જોહરકા તેરી તેગમેં સીરફે ખીઝાં કયું હો.
દમે ફુરકત વોહ દીલસે ન પકડેંગા યે ધર હરગીઝ,
મકીં ખુદ જીસકા હો મૌજુદ વયરાં વોહ મકાં કયું હો,
કીસી નાજુક બદનકા કયા તસવ્વુર દીલમેં રેહતા હે.
કહો તો હોશ ઇન રોઝોં તુમ ઇતને ના–તવાં કયું હો.

ગઝલ–૩૩.

દીલ તુમકો દે–ચુકા હુ ચાહે બોલો યા ન બોલો,
આશીક તો બરમલા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

પરવાનેકી તરેહ મેં અય શમએ-રૂ તુમ્હારી,
ફુરકતમેં જલ રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ઉલફતમેં તેરી લયલી આલમમેં મીસલે-મજનું,
તશહીર હો-ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દીલ બેચ કરકે અય જાં બાઝારે ઇશ્કમેં મેં,
સવદાયે ગમ લીયા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ફુરકતમેં તેરી કાતીલ બેબાક જેરે ખંજર,
સર અપના મેં ધરા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સરસે તેરે કદમ પર અય શાહે મુલ્કે ખુબી,
તાઅઝીમકો ઝુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તકસીર કયા હુઇ હે મઝાહરસે સાફ કેહદો,
અય જાન બે-ખતા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

ગઝલ-૩૫

ખુદાકા શુક્ર હમપર હો-ગયા ફીર મેહરબાં કોઇ,
હમારે ખાનગે દીલમેં હુવા ફીર મેહમાં કોઇ.
ઉસે માઅલુમ હોતી કદ્ર ફીર કુછ અપને ઝુલમોંકી,
જો હોતા આસમાંકે વાસતેભી આસમાં કોઇ.
ચમન હો ચાંદની હો મય હો સાગર ઓર મીના હો,
પીલાયે જામ ભરભર કર શરાબે અરગવાં કોઇ.
યે કયા સુઝી કે આંખેં જાકે નરગીસસે મીલાતા હે,
ન ખુદ બીમાર હો-જાયે નસીબે દુશમનાં કોઇ.

કહાંકા ઝહદો તકવા ઓર કહાંકી તોબા અય ઝાહીદ,
પીયેં કયુંકર ન જબ હમકો પીલાયે મેહરબાં કોઇ.
ખુદા હાફીઝ અભીસે કમ સીનીમેં યે શરારત હે,
જવાનીમેં તહો બાલા કરેગા એક જહાં કોઇ.
કહો તો આપકે કેહનેસે કેહદું ગયેરકો અચ્છા,
મગર સોચો મીલાયેગા કહાં તક હાં-મેં હાં કોઇ.
સુખન મકબુલ હો અપના જહાંમેં યે તમન્ના હે,
ઇલાહી બાદ મેરેભી રહે મેરા નશાં કોઇ.
ગઝબ હે બે-ખુદીમેં હાલે દીલ વોહ પુછ લેતા હે,
હુવા જાતા હે હમદમ રફ્તા રફ્તા રાઝદાં કોઇ.

ગઝલ—૩૬.

ન મીલતા ગુલ રૂખોસે દીલ મેરા મશહુર કયું હોતા,
ન દેખા નરગીસે બીમાર તો વોહ રંજુર કયું હોતા.
ખુદા પયદા ન કરતા જગમેં ગર જાતે મોહંમદકો,
તો મુસાકે તઇં મેઅરાજે કોહે તુર કયું હોતા.
લીખા થા તોક લાઅનતકા ઊપર દેખા ફરીશતોંને,
અગર યે જાનતા શયતાં તો વોહ મગરૂર કયું હોતા.
કીયા દાઅવા અનલ હકકા હુવા સરદાર આલમકા,
અગર સુલીપે ન ચડતા તો વોહ મનસુર કયું હોતા.

ગઝલ—૩૭.

તઆલા શાન—હુ કીસ શાનસે સુલતાને દીં આયે,
મલાયેકકો જીલુમેં લે—કે જીબ્રીલે અમીં આયે.
ગુનેહ ગારાંને ઉમ્મતકો નીદા દેતી હે યું રહમત,
તુમ્હારે બખ્શ વાનેકો શફીઉલ મુજનબીં આયે.
ન કયુંકર ચારસુ છાયે ઘટા રહમતકી આલમ પર,
કે ગુલઝારે જહાંમેં રહ—મતુલ લીલ આલમીં આયે.
ઝમીં કેહતી હે દેખો મેરા મરતબા આસમાં વાલો,
મેં વોહ હું આજ જીસપર અરશે આઝમકે મકીં આયે.
તુઝુલે લુતફે હક હે મેહફીલે મીલાદે સરવરમેં,
વોહ હાઝીર હોકે ખુદ દેખે ન જીસકો યે યકીં આયે.
હજારોં તુરકે અંબાર હેં મુમતાઝ વહાં અબતક,
કદમ જીસ જગા રખતે હુયે વોહ માહ જબીં આયે.

ગઝલ—૩૮.

બાગ હે બારાં હે માહ હે ઓર પયમાનાબી હે,
ઝુમતે હેં સરો શોરે મુરગે મસ્તાનાબી હે.
તેરે ઝુલફો ખાલસે દીલકી ગીરફતારી હુઇ,
મુરગે દીલ કયું બચ સકે યાં દામ હે દાનાબી હે.
ખુને નાહક આશીકોંકા હશ્રમેં લાયેગા રંગ,
ફીકર અલ્લાહકે આખીર બુતો જાનાબી હે,
ઉમરે દો રોઝાપે ગાફીલ સરદશી લાઝીમ નહીં,

ખાકકા પુતલા હે એક દીન ખાકમેં જાનાભી હે.
દેખકર અઝમતકો બઝમે યારમેં કેહતે હેં લોગ,
ઉસ પરીકે આશીકોમેં એક દીવાનાભી હે.

ગઝલ-૩૮.

ખાતીરસે ગા લીહાઝસે મેં માન તો ગયા,
જુઠી કસમસે આપકા ઇમાન તો ગયા,
દીલ લેકે મુફ્ત કેહતે હેં કુછ કામકા નહીં,
ઊલટી શીકાયતેં હુઇ એહસાન તો ગયા.
ડરતા હું દેખકર દીલે બે આરઝુકો મેં,
સુનસાન ઘર યે ક્યું નહો મેહમાન તો ગયા.
ઇફ્શાયે રાઝે ઇશ્કમેં ગો ઝીલ્લતેં હુઇં,
લેકીન ઉસે જતા તો દીયા જાન તો ગયા.
ગો નામા-બરસે ખુશ ન-હુવા પર હજાર શુક્ર,
મુજકો વોહ મેરે નામસે પેહચાન તો ગયા.
બઝમે અદુમેં સુરતે પરવાના દીલ મેરા,
ગો રશ્કમેં જલા તેરે કુરબાન તો ગયા.
હોશો હવાસ તાબો તવાં દાગ જા ચુકે,
અબ હમભી જાને વાલે હેં સામાન તો ગયા.

ગઝલ-૩૯.

તડપતે હેં ઉન્હેં ગયરોંકી હાલત અયસી હોતી હે
ખુદાકી શાન હે અયસોંકી હાલત અયસી હોતી હે,
જબ આંખોસે લગાતા હું તો ચુપકે હંસ હંસકર,
તેરી તસવીરભી કેહતી હે સુરત અયસી હોતી હે,
અભીતો ખેલ સમઝે હો મગર એક દીન દીખાવેંગે,
કયામત ઇસકો કેહતે હેં કયા-મત અયસી હોતી હે,
હમારી શકલ તેરે ગમમેં પેહછાની નહીં જાતી,
બીગડ જાતી હે સુરતભી મુસીબત અયસી હોતી હે,
ભરી મેહફીલમેં ગયરોંસે ઇશારે યું મેરે આગે.
મુરવ્વત આંખકી અય બે મુરવ્વત અયસી હોતી હે,
ન નીકલે આ-લમે બાલા તક અયસા ચાંદસા ચેહરા,
ઇનહીં કાફીર બુતોંમેં એક સુરત અયસી હોતી હે,
જરાસી બાતપર અય દાગ તુમ ઉનસે બીગડ બયઠે,
ઇસીકા નામ ઉલફત હે મોહબ્બત અયસી હોતી હે,

ગઝલ-૪૦.

નુમાયાં હે તુમ્હારા જલવગે અનવાર ઇનસાંમેં,
જીગરમેં સીનેમેં પેહલુમે દીલમેં જીસ્મમેં જાં-મેં,
તુમ્હારે નાખુને પાકા કહાં હે હુસ્ન ખુબાંમેં,
મલકમેં હુરમેં ગીલમાંમેં ઓર જીન્નો ઇનસાંમેં,

તુમ્હારે હુસ્નકા ચરચા શહા ચારસુ હરદમ
અરબમેં હીંદમેં ઓર રૂમમેં અકલીમેં દારાંમે,
ઝીયા કબ હે મીસાલે રૂયે અહમદ બલકે યક શમ્મા,
સીતારોંમેં સવાબેતમેં કમરમેં મેહરે દરખશાંમેં,
પડે ફીરતે હેં શયદા આપકે હર લેહઝા સર ગરદાં,
ચમનમેં શેહરમેં કોહસારમેં દસ્તો બીયાબાંમે,
ન ઠેરેગા મોયસ્સર ગર નહો પા–ઓસીયે હઝરત,
જીનાંમેં ખુલ્દમેં ફીરદોસમેં ગુલઝારે રીઝવાંમેં,
દુરે દંદાંને હઝરતકી કહાંસે આબો તાબ આવે,
ગોહરમેં લાલમેં યાકુતમેં હીરેમેં મીરજાંમેં,
ન ઠેહરે એક લેહઝા જો તેરે રોઝેકો દેખ આવે,
હવેલીમે મકાનોંમેં મેહલમેં કસરો અયવાંમેં,
ઇલાહી હીરજે જાં હો નામે અહમદ તા રહું ખુરૅમ,
જહાંમેં કબ્રમેં ફીરદોસમેં મેહશરકે મયદાંમેં,
ઉસીકે નુરકા અય નુર યે હે અકસ હર શયમેં,
ઝમીંમેં ચર્ખમેં ખુરશીદમેં ઓર માહે તાબાંમેં,

ગઝલ–૪૧.

ફનાકા જામ અય સાકી મેં પીપી લું તુ ભરભર દે,
બકાકી મયસે આંખેં મીસલે નરગીસ મસ્ત કરકર દે.
નીરાલા હે તુ અય મવલા નીરાલી હેં તેરી શાનેં,
કીસીકો ખાકકી ઢેરી કીસીકો સંગે મરમર દે.
બુરાકે શાહને મેઅરાજમેં યે કી દુઆ હકસે,

અતાકર વોહ કદમ આવાઝ ચલનેમેં જો ફ્રર ફ્રર દે.
ઇલાહી રૌઝયે ખૈયરૂલ–વરા પર જબ મેં જા પહોંચું.
બ–રંગે ગરદીશે ગરદુ ન ગરદીશ મુજકો સરસર દે,
કહા જીબ્રીલસે હકને દસે મીલાદે પયગંબર,
મેરે મહબુબકી આમદકા તુ પયગામ ઘરઘર દે,
સદા યે આ–રહી હે દમ બદમ હુકે બીયાબાંસે.
અજલ કબરોંમેં લાશેં મરને વાલોંકી તુ ઘરઘર દે,
જલાલી હે અજબ ઉસ કાદીરે કૈયુમકી કુદરત,
કીસીકો તાજે સુલતાની કીસીકો ભીક ઘરઘર દે.

ગઝલ–૪૨.

દીલો જાન મેરા લેકર દીલબર કહાં ગયોરે,
મુજકો બનાકે મુઝતર દીલબર કહાં ગયોરે,
કાબએમેં તુજકો ઢુંઢું યા બુત–કદેમેં અય બુત,
જાઉં કહાં કહાં પર દીલબર કહાં ગયોરે,
ફુરકતમેં ઉસ પરીકે દીવાના વાર બનબન,
કેહતા ચેહી હું દરદર દીલબર કહાં ગયોરે.
અબતો ખબર લો આકર વોહ ઇશ્કકા જીગર પર,
કારી લગા હે ખંજર દીલબર કહાં ગયોરે.
દીખલા વોહ અપની સુરત જો નુરકી હે સુરત,
બે–પરદા અબ સરાસર દીલબર કહાં ગયોરે.
ઉલફત બડહાકે પ્યારે હમસે હુયે કીનારે,
હયરાં બહોત હે મઝહર દીલબર કહાં ગયોરે.

ગઝલ--૪૩.

હે જબ તલક બસેરા પીંજરેમેં જાનવરકા.
સૈયાદ સવેર કરલે કુછ અપને બાલો પરકા.
પીર યે મઝા કહાં હે તુઝકો અરે. દીવાને,
જબ આયેગા જુદા હો મેહમાન તેરે ઘરકા,
આખીર પડેગા એક દીન ફુલ ફુલસે જુદા હો.
હાસીલ રોહી હે બુલબુલ ઉસ શાખકે સમરકા,
આદમકો લા અદમસે દે અપની દસ્તે કુદરત.
ઘુમેં મચા રહા હે સાનેને ઉસ હુનરકા,
જીસ જાતકી તમન્ના રખતા હે તુ જહાંમેં.
હે વોહ ચીરાગ રોશન મેહમાન ઉસ સહરકા.
કોઇ બાત ના-રહેગી બાદ આઝ તેરે મુસાફીર.
પર જીક્ર એક રહેગા આ-માલ ખયરો શરકા,
ઉમ્મીદ કારવાંકી મત રખ લતીફ હરગીઝ,
કુછ બાંધલે જહાંસે તોશા તેરે સફરકા.

ગઝલ--૪૪.

અય દીલે નાદાં ન ઘબરા ચંદ રોજ,
ઇસ જહાંમેં હે બસેરા ચંદ રોજ
કુરબે હક તુજકો અગર મંઝુર હો,
છોડ હસતી હો બીગાના ચંદ રોજ,
ગોરકી સખતીકા સદમા યાદ કર.

ખાટ ઓર બીસતરકા સોના ચંદ રોજ;
કામ ન આયેગા પેશે હક સીવા,
જોરૂ બચ્ચે માઇ બાબા ચંદ રોજ;
મુરસલોંમેં મુસતફાઇ કે સીવા,
કર ગયે સબ નામ અપના ચંદ રોજ,
વક્ત હે હુશીયાર તો ગફલતસે તુ,
હસતીમેં કલીયર હે જીના ચંદ રોજ;

ગઝલ—૪૫.

ફુરકતમેં મેરી તનસે નીકલ જાન ન જાયે,
દીલમેં હે ભરા વસ્લકા અરમાન ન જાયે;
બીઠલાતે હેં અગયારકો પેહલુમેં વોહ અપને,
કેહના કહીં અગયારકા વોહ માન ન જાયે,
વાએદા હે સનમ આજકા મત નામ લો કલકા,
કલ તક યે બીગડ વસ્લકા સામાન ન જાયે;
એ વસ્લ તેરે દરસે નહીં જાનેકા જાનાં,
ગર જાન મેરી જાયે મગર આન ન જાયે;
ઇસ વાસ્તે બુત દેખતેહી ભાગ હેં જાતે,
ઝાહીદકો યે ડર હે કહીં ઇમાન ન જાયે,
મુજરીમ હું મેં કાઝી ભલા કયું સામને જાઉં,
હીલયા વોહ મેરા દેખકે પેહછાન ન જાયે,

ગઝલ-૪૬.

ઉમ્મીદ હે મુજકો યા રબ જબ જાન તનસે નીકલે.
નીકલે તો યા મોહંમદ સબકે દહનસે નીકલે.
મુદ્દતસે આરઝુ હે ગેહી મેરી પ્રલાહી,
જાકર મેં દેખું રૌઝા જબ જાન તનસે નીકલે.
જબ ગોરમેં લીટાના પરહ્ કર દુરૂદ યારો,
તો પુગે મુશકો અંબર મેરે કફનસે નીકલે.
જીબ્રીલ જીસકે દરપે દરબાની કર રહે થે,
વોહી મેરા પ્યારા બાંકી ફબનસે નીકલે.
યારો યે ચલકે દેખો કૈસા હે વોહ મદીના,
જીસકે હવસમેં લાખોં અપને વતનસે નીકલે.

ગઝલ-૪૭.

ખડા હે દેરસે તાહેર કફન બાંધે હુયે સરસે,
તેરે સદકે તેરે કુરબાં મેરે કાતીલ નીકલ ઘરસે.
યે કેહદો અબરે બારાંસે અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસા મેંહ બરસતા હે હમારે દીદયે તરસે.
કીસીને વસ્લમેં યે કેહકે દીલ કુમલા દીયા મેરા,
ઉઠો વહાંસે જરા સરકો મેરે પુલોંકે બીસતરસે,
અગર ચાહે તો કાબુમેં ઉન્હેં કયા કર નહીં સકતા,
નહીં મેં આપકે કાબીલ હંસી કીજે બરાબરસે.

શામે વસલત અઝાં સુનકર છુરીસી ફીરગઇ દીલપર,
કે ત્રિસગીલ્લાહ કેહ આઇ સદા અલ્લાહો અકબરસે.
ન પહોંચા કોઇ દીવારે હકીકતકી બુલંદી પર,
મગર મેં પાર હો–જાતા હું ઇસ સીરરે સમંદરસે.
ખુદાકો યાદ કરને આજ કયું બયઠે હો મસજીદમેં,
નીકાલા કીસલીયે બાહેર બુતોંને તુમકો મંદરસે.

ગઝલ–૪૮

કીસમત તુ દીખલાદે મુજકો જરા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ,
કબ દેખુંગા જાકર સદ્કે અલા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
ઇસ હીંદમેં હું બે–ચયેન પડા, બુલત્રા–સો અરબમેં રસુલે ખુદા,
વહાં પહોંચ કર દેખું મેં સુબહો મસા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
ફર્યાદ કહું કીસસે જાકર, ઇમદાદ કરેગા કોન આકર,
બલ્લાકે દો–આલમ તુહી દીખા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
યા રબ બ–હકકે શાહે અરબ, કર દુર તુ મેરા યે રંજો તઅબ,
અબ મુજકો પ્યારે જલદી દીખા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.

ગઝલ–૪૯.

બાડહકે ચીતવનસે ઝમાનેમેં કોઇ તીર નહીં,
તેગે અબરૂકે મુકાબીલ કોઇ શમશીર નહીં,
દોનોં હાથોંસે જીગર થામકે આયે તો સહી,

ફીર કભી કેહતે હેં તેરી આહમેં તાસીર નહીં.
જખ્મ રખી સબ્રકી રીલ દીલપે હુવા દીક પયદા,
હાયે બીમારીયે ગમકા કોઇ તદબીર નહીં.
સફ-હયે દીલપે મુનક્કશ હે યે પ્યારી સુરત,
કયા હુવા ગર મેરે પાસ આપકી તસવીર નહીં.
રાસતે પર મેરે આઆ-કે વોહ ફીર જાતા હે,
ઇન દીનો રાહપે આખીર મેરી તકદીર નહીં.

ગઝલ—૫૦.

એસા ઉસ બુતકી જબીંપર લીયા ચંદન બનકર,
હુવા હમ દોશ મએ જુન્નારે બીરેહમન બનકર,
ચશમે મન્દુનસે જો હે આપકો પરદા મંઝુર,
મેરી આંખોંમે રહા કીજયે અંજન બનકર,
ખુને આશીકકા પડા યે ઉસે એ-હબ લપકા,
ઝુલફે પુર પેચ ન કાટે કહીં નાગન બનકર.
દોસ્તી કી દીલે હમ-દર્દને એ દર્દસે આહ,
દુશ્મની દોસ્તને કી મુશાતરી દુશ્મન બનકર.

ગઝલ—૫૧.

તેરી ઉલફતકો અય ખાજા ન-કયું દીલ કીમયા જાને,
પ્યારા જખ્મકે તુજકો હઝરતે ખયરૂલ-વરા જાને.
દીલે બીમારકી મેરે ખબર લે જલ્દ અય ખાજા,

મસીહા તુહી મેરા હે મેરે દીલકી દવા જાને.
તમન્ના હે દીલકી કયા કહું અય ખ્વા-જયે આલમ,
તુમ્હારે માસીવા કયા કોઇ મેરા મુદઆ જાને.
ગદાકો એક પલમેં તુ અગર ચાહે ગની કરદે,
તેરા દરબાર આલી હે યે રૂત્બા કોઇ કયા જાને.
કટી જડ કુફરી હીંદુસ્તાનસે આપકે બાએસ,
કોઇ કયા રૂત્બગે આલી જહાંમેં આપકા જાને.
ન-કયું રૂત્બેમેં આલા હો સીકંદર ઓર દારાસે,
તેરે દરબારે આલીકા જો અપનેકો ગદા જાને.
ઝહે કીસમત કીસી દીન ગુસ્લશને અજમેરમેં ખ્વાજા.
બુલાઇંગે મુઝે વાસીલ ખુદા જાને ખુદા જાને.

ગઝલ—પર.

અચ્છી સુરતપે ગઝબ ટુટકે આના દીલકા,
યાદ આતા હે હમેં [illegible] ઝમાના દીલકા.
તુમભી મોંહ ચુમ લોગે—[illegible]મતા પ્યાર આ-જાયે,
મે સુનાઉં જો કભી [illegible]સે ફસાના દીલકા.
પુરી મેંહદીભી લગાની નહીં આતી અબ તક,
કયુંકર આયા તુઝે ગયસે લગાના દીલકા.
ઇન હસીનોંકા લડકપન-હી રહે યા અલ્લહ.
હોશ આતા હે તો આતા હે સતાના દીલકા.
દે ખુદા ઓર જગા રીના વ પેહલુકે સીવા.

કે બુરે વક્તમેં હો—જાએ ઠીકાના દીલકા.
ઉંગલીઆં તારે ગીરેબાંમેં ઉલઝ જાતી હેં.
સખ્ત દુસ્વાર હે હાથોંસે લગાના દીલકા.
છોડકર ઉસકો તેરી બઝમસે કયું કર જાઉં.
એક જનાઝેકા ઉઠાના હે ઉઠાના દીલકા.
નીગાહે યારને કી ખાના ખરાબી અયસી,
ન ઠીકાના હે જીગરકા ન ઠીકાના દીલકા.
બાદ મુદ્દતકે યે અય દાગ સમઝમેં આયા,
વોહી દાના હે કહા જીસને ન માના દીલકા.

ગઝલ—૫૩.

કાસીદ નહીં હે ઓર નસીમે સહર નહીં,
ખત કીસકે હાથ ભેજું કોઇ નામાબર નહીં.
હરએક અશ્ક સમંદરસે હે કુછ,
તુફાને નુહ હે યે મેરી ચસ્મે તર નહીં.
સૈયાદ કયેદ કરકે મુઝે કયા ખજીલ હુવા,
દેખા તો કુછ કફસમેં બજુઝ મુશ્તે પર નહીં.
ફીર કીસ તરેહ યકીં હોકે દીલસે દીલકો રાહ,
મરતે હેં જીસપે હમ ઊસે મુતલક ખબર નહીં.
લડકા બગલમેં ઓર ઢીંઢોરા હે શેહરમેં,
વોહ મેરે ઘર હે મીલતા મુઝે જીસકા ઘર નહીં.
દીલ ખું હુવા હે ઉસ દુરે દંદાંકી યાદમેં,

કયા ગમ હે અપને પાસ જો લાસો ગૌહર નહીં,
જો હર તરફ હે ઓર નહીં હે કીસી તરફ,
ફીર કયા બતાઇયે વોહ કીધર હે કીધર નહીં.
કીસકો દીખાઉં અપની તબીઅતકી તેજીયાં,
અફસોસ ઇસ ઝમાનેમેં કદરે હુનર નહીં.
અય જોક્ર બે નશાં હે વોહ ઉનકાકી તરેહસે,
યા અપને મુરગે ફ્હમો ફીરાસતકે પર નહીં.

ગઝલ--૫૪.

પડહો કલેગા મોહંમદકા મોહંમદ નામ લેલેકર,
મોહમદકો કરો રાઝી મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઉમર ફારૂકને કયસા મીટાયા ઝુલમે કુફરતકો,
જગાયા દીન અહમદકા મોહંમદ નામ લેલેકર.
તુમ્હારે વાસતે સર દેદીયા સીબ્તે પયંબરને,
કરો તુમ જાનકો કુરબાં મોહંમદ નામ લેલેકર.
કરી જારી નબીને વહાં તુમ્હારે બખ્શવાનેકો,
નહીં આંસુ બહાતે થે મોહંમદ નામ લેલેકર.
યેહી હે આરઝુ મેરી કે જા હઝરતકે રોઝે પર,
કરૂં મેં શૌકકે સીજદે મોહંમદ નામ લેલેકર.
અગર ઝાડુ-કશી રૌઝયે મુબારકકી મીલે મુજકો,
મેં ઝાડું અપની પલકોંસે મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઇસી ઉમ્મતકી ખાતીરસે ગયે થે ગાર તીરોંમેં,
સહાબાને બહોત ઢુંઢે મોહંમદ નામ લેલેકર.

તુમ્હેં લાઝીમ હે મોઅમીનો કે હઝરતકી ઉમ્મતમેં,
બજાઓ દીનકા ડંકા મોહંમદ નામ લેલેકર.
દરે જન્નતપે પુછે કે હો તુમ કીસકી ઉમ્મતમેં,
બતાદું મેં નબી અપના મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઝબાંમેં કબ તલક ગાયા રહે નામે નબી લબ પર,
જબ નીકલે જાનહી તનસે મોહંમદ નામે લેલેકર.
રકમ થા નામ હઝરતકા હમારે તુરકી કીશતીમેં,
ફીર ઉતરે નીલસે મુસા મોહંમદ નામ લેલેકર.
તુમ્હેં તો કુછ નહીં હે ફીક્ર ઝીયાદા રાહકા અશરફ,
ચલે જાઓ મદીનેકો મોહંમદ નામ લેલેકર.

ગઝલ—૫૫.

ઇશ્ક ક્યા શય હે કીસી કામીલસે પુછા ચાહીયે,
કીસતરેહ જાતા હે દીલ બે-દલસે પુછા ચાહીયે.
ક્યા તડપનેમેં મઝા હે કત્લ હો પ્યારે કે હાથ,
ઉસકી લજ્જતકો કીસી બીસ્મીલસે પુછા ચાહીયે.
હુસને ઉસકા ઝખ્મ ખાયા હો ઉસે માઅલુમ હે,
તેગે અબરૂકી સીફત કીસી ઘાયલસે પુછા ચાહીયે,
યારકે મીલનેકી અબ કોઈ તરેહ મીલતી નહીં,
તરેહ મીલનેકી કીસી વાસીલસે પુછા ચાહીયે.
આહેઃ નાલોંકી હકીકત દેખતા હું હીજરમેં,
ક્યા ગુજરતી હોગી તાઝાં દીલસે પુછા ચાહીયે.

ગઝલ-૫૬.

આપકે હીજરમેં પહોંચી હે યે હાલત મેરી,
મેહરબાં તક નહીં પેહછાનતે સુરત મેરી.
હું સરાપાયે તમન્ના મુઝે કયા પુછતે હો,
નીકલી બતલાઓ તુમ્હીં કૌનસી હસરત મેરી;
ડરસે રૂસવાઇકે અબ મુઝસે નહીં મીલતે હેં,
દેખતે દુરસે પેહરોં હેં વોહ સુરત મેરી;
બઝમસે અપની વોહ યે કેહકે ઊઠા દેતે હેં,
જાઇયે આપકે લાયેક નહીં સોહબત મેરી,
એક વોહ હેં કે ઊડાતે હેં ઝમાનેકે મઝે,
એક મેં હું કે ન નીકલી કોઇ હસરત મેરી;
ગલીયોં ગલીયો ઉન્હેં ફીરવાયેગી મજનુંકી તરેહ,
રંગ લાયેગી કીસી રોજ યે ચાહત મેરી.
નીમ-જાં આશીકે મુઝતર હે ક્ષએ ફુરકતમેં,
આઇયે જલ્દ કે હે આપસે રૂખસત મેરી.

ગઝલ-૫૭.

જીસકે હમ મારે હુયે હેં વોહ સીતમગર ઓર હે,
ઝખ્મ હે જીસકા રગે જાંમેં વોહ નશ્તર ઓર હે.
ઢુંઢતા હે જીસકો દીલ વોહ સાંલકે ગૌહર ઓર હે,
દો-જહાં હેં જીસકી મૌજેં વોહ સમંદર ઓર હે.
ખુલમે સીના જીસકો કેહતે હેં સરીને હેં કહાં,

જીસસે પાતે હૈં ખુદા, વોહ તો મંતર ઔર હૈ.
અબ કહાં જાઈંગે હમ યે આસતાના છોડકર,
ઇસ ઝમીં-પર આજ કોઇ ઇસસે બડહકર ઔર હૈ.
અહલે દુનિયાકે લીયે દેરો હરમ હૈં અય મુજીબ,
આશીકોંકે વાસ્તે અલ્લાહકા ઘર ઔર હૈ.

ગઝલ—૫૮.

શીરીં જ્યાં દુખ, હૈ ફરહાદકે દહનમેં,
લયલા પુકારતી હૈ મજનુંકે પયેર-હનમેં,
ઇતરો મલાલ મલકર હલકે-મેં યાર બયઠા,
બુલબુલ પકડને આયા સૈયાદ અંજુમનમેં.
આયા થા બુલબુલોંકી તદબીરમેં ગુલોંને,
હંસહંસકે મારડાલા સૈયાદકો ચમનમેં,
ચશ્મે રીયાહસે તેરી પરદેમેં બતાકે,
તાઅલીમ હોને આયા રીતના ફરેબ પનમેં,
બાઝારે મીસ્રમેં ચલ યુસુફકા સામના કર,
ખોટે ખરેકા પરદા ખુલ જાયેગા ચમનમેં.
બોસેમેં લબકે હંસકર દંદાં દીખાયે ઉસને,
બીજલી ગીરાઇ મુજપર તકદીરને ચમનમેં.
કોઇ નહીં હૈ તેરા મકદુર હોતો આતશ,
દે રખ અજીરા દસ્તે ગરસાલે ગોર કનમેં.

ગઝલ–૫૯.

ઊઠે હીજરે શાહે ઝમાં કયસે કયસે,
મીલે ઇસ બલાસે અમાં કયસે કયસે.
દીયે રંજે અંદોહો ગમ દરદો હીરમાં,
લીયે ઇશ્કને ઇમતીહાં કયસે કયસે.
જમાલો બીસાલો સખાયે નબીકા,
ઝબાંસે મેરી હો બયાં કયસે કયસે.
સનાયે બુરાકે રસુલે ખુદામેં,
તરારે ભરે હેં ઝમાં કયસે કયસે.
મદીનેકા હે ફુરકત મુદ્દતસે લેકીન,
ચલું રાહમેં ના–તવાં કયસે કયસે.
હીદાયત નીઝામી વ સાઅદી વ જામી,
નબીકે હુયે મદહે–ખાં કયસે કયસે.

ગઝલ–૬૦.

મુદ્દતસે બારે ઇશ્ક હે સરપર લીયે હુયે,
જાઇગે હમ યે કબ્રકે અંદર લીયે હુયે,
સાકી ખડા હે બઝમમેં સાગર લીયે હુયે,
આઇના હાથમેં હે સીકંદર લીયે હુયે.
પાયા કહીં નહીં દરે મહબુબકા નશાં,
બરસોં ફીરા કીયા હું મેં બીસતર લીયે હુયે.

મજનું બના જો ઇશ્કમેં લયલા અદાકે મેં,
પીછે હજારોં તીફલ હેં પથ્થર લીયે હુયે;
રંજો અલમ હમેં તો મીલા ઇશ્કકે તુફેલ,
પહોંચે જહાં જહાંપે મુકદ્દર લીયે હુયે;
પાઇ જો ગુલ બદનને મેરે મૌતકી ખબર.
મરકદપે આયા ફુલોંકી ચાદર લીયે હુયે;
કુચે સનમમેં ફીરતા હે હુસેની રોજો શબ,
અપની બગલમેં ઇશ્કકા દફતર લીયે હુયે.

ગઝલ—૬૧.

તુમ મસીહા થે મસીહાઇ દીખાઇ હોતી,
કીસમતે આશીકે નાશાદ જગાઇ હોતી.
ઇન હસીનોંકો હે હુસને દો-રોઝાપે ઘુમંડ,
ખુબ હોતા જો યે દોલતકી ન-પાઇ હોતી.
પેહલેહી ઇશ્કકા અંજામ જો હોતા માઅલુમ,
આબરૂ ખાકમેં અપની ન મીલાઇ હોતી.
ઉમ્રભર શમએ જમાલોંકી મોહબ્બતમેં મરે.
અયસી ઉલફતકો તો બસ આગ લગાઇ હોતી.
દીલભી હાઝીર હે મેરા જાનભી હાઝીર હે મેરી,
ઉઝર જબ થા કે કોઇ ચીજ પરાઇ હોતી.
અપને ઉશ્શાકકો હરગીઝ ન યે જીને દેતે,
ઝુલ્મ આ ઝુલ્મ બુતોંકી જો ખુદાઇ હોતી.

કોઇ દીન અયસાભી તકદીરસે હોતા અય કાશ,
મેરી બીગડી મેરે મવલાને બનાઇ હોતી.

ગઝલ—૬૨.

હીજરમેં આહે શરર બાર કરૂં યા ન કરૂં.
બે-વફા હે મેં ઉસે પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.
સુનતેહી વસ્લકા પયગામ ઝુકાઇ ગરદન,
યે તરદદુદ હે કે ઇકરાર કરૂં યા ન કરૂં.
વોહ ઝરૂકેસે જો ઝાંકે તો મેં ઇતના પુછું,
બીસતર અપના પસે દીવાર કરૂં યા ન કરૂં.
યાર આરામમેં હે વસ્લકી શબ આખીર હે,
યે તરદદુદ હે કે બેદાર કરૂં યા ન કરૂં.
શકલકો દેખકી ઉસકી યે બતા અય મુનીસ,
અયસે મુસુફકો ભલા પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.

ગઝલ—૬૩.

અદા બાંકી તીરછી દીખાયે ચલાજા,
મુઝે અપના શયદા બનાયે ચલાજા.
પીલા વોહ નશા જીસસે બસ તુહી તુ હો,
મેરી મયકો મયસે મીટાયે ચલાજા.
મુઝે હીજરમેં અબ તલક તુને અય જાં,
રૂલાયા બહોત અબ હંસાયે ચલાજા.

ખુલા સેંગે દીલકી કશીશસે તુઝે હમ,
ચલાજા ચલાજા મોંહ છુપાયે ચલાજા.
રહે ખ્યાલ દુન્યા ન કુછ ઓર દીંકા,
મેરે દીલસે દોનો ભુલાયે ચલાજા.
રહું મેં ન બાકી ન મેરા નશાં કુછ.
સબક તુ વોહ મુજકો પડહાયે ચલાજા.
ખુદાકી સમઝ શાન તુ ઉનકો કાઝી,
બુતોંસે યુંહી દીલ લગાયે ચલાજા.

ગઝલ—૬૪.

તુમ્હીં દરદે જીગર ઠેહરે તુમ્હીં દીલકી દવા ઠેહરે.
તુમ્હીં ઠેહરો તો પેહલું-મેં દીલે દર્દ આશના ઠેહરે;
યેહી મીલનેસે નફરત હે તો ઇસ ઝીદકા ઠીકાના કયા,
મેં ઉનકે દીલમેં જા ઠેહરા વોહ મેરે દીલમેં આ ઠેહરે
ભરી મેહફીલમેં ઉસને રાત-ભર દેખા કુન અખીયોંસે,
નહીં માઅલુમ હમ ઉસ શોખકી નઝરોંમેં કયા ઠેહરે;
સીતમ હે ખેલ સમઝે વોહ તમાશા રકસે બીસમીલકા,
કીસીકી જાન જાયે ઓર કીસીકા મશ્રા-ગલા ઠેહરે;
અભી અચ્છે ભલે થે એક બોસે પર બીગડ બયઠે,
મનાતા હું તો કેહતે હેં યહાં મેરી બલા ઠેહરે;
ઉન્હેં ગયરોંકી સોહબતને બનાયા અયસા હરજાઇ,
કભી ઇસ દીલમેં આ ઠેહરે કભી ઉસ દીલમેં જા ઠેહરે;

ઇલાજે દરદે ફુરકત નહીં કરતે મગર કહીયે,
મરઝ જબ લા–દવા ઠેહરે તો તુમ કીસકી દવા ઠેહરે.
ખબર લો તેગસે ઉનકી જો સર દેનેસે ડરતે હેં,
હમારા ઇમતીહાં લેતેહો કયા હમ તો બા–વફા ઠેહરે.

ગઝલ–૬૫.

ભઈ મોંસે અયસી કોન ખતા, જોકે આના જાના છોડ દીયા,
કયું નાહક અયસે રૂઠ ગયે, જો મોંહકા દીખાના છોડ દીયા.
તન મનમેં લગાકર અગની પીયા, હે દેસસે જા પરદેસ બસે,
મોરે મનકી અગની કયસે બુઝે. મોંસે આંખ લગાના છોડ દીયા.
તેરા શરબતે દીદ હું જબસે પીયા, તુહીહે આતા નઝર મોહે હે
ખાજા.
તુને–બા જયે આલમ દીલકો મોરે, મયખાના બનાકર છોડ દીયા.
મુસ્તાકો તુરપે એક ઝલક, દીખલાકે જલાયા જાન તલક,
પર શમેઅસે ચેહરે પર અપને, પરવાના બનાકર છોડ દીયા.
મહમુદશાહ અપને ગુરૂસે મીલો, કીજો અપને પીયાકી સેવા કરો,
વોહ અગલી બાતકો યાદ કરો, કયું અપના ઠીકાના છોડ દીયા.

ગઝલ–૬૬.

કુછ હમ એકહી નહીં ઇંતેઝાર બયઠે હેં,
રસુલે પાકકે શયદા હજાર બયઠે હેં.

ઉઠાઓ પરદયે રૂખકો જમાલ દીખલા દો,
હમ આંખેં ખોલે હુવે ઈંતેઝાર બયઠે હેં.
તુ વોહ હે શાહ કે શાહાને ગય-રતે જમશીદ,
તેરી ગદાઇકે ઉમ્મીદ વાર બયઠે હેં.
ગમે ફીરાકે શહે દીમેં અબતો ખોકર હમ,
તમામ દૌલતે સબરો કરાર બયઠે હેં.
ન હમકો જરકી હે ખાહીશ ન ચાહ જાહકી હે,
તુમ્હારે લુત્ફકે ઉમ્મીદ વાર બયઠે હેં.
ખ્યાલ રૌઝયે પુર નુરે મુસતફા હે હમેં,
ખમોશ સુરતે શમએ મઝાર બયઠે હેં.
હમેં તો ધ્યાન વોહ સુરરકે ઝુલફો રૂખકા હે,
ઇસી ખ્યાલમેં લયલો નહાર બયઠે હેં.
સુના હે કબ્રમેં દીખાતે હેં શબીહ નબી,
અજલકે ઇસલીયે હમ ઇંતેઝાર બયઠે હેં.

ગઝલ—૬૭.

ક્યા ખુબ મઝેદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા,
લો સ્ટ્રોંગ તૈયાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
છે ટીક શકર દુધભી નબ્રટીક પડા હે,
બાલાઇસે તૈયાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
ઇસ ચાહકી હર દીલમેં બના ચાહ ન ક્યું હો,
માશુક તરેહદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
બરસાતકે ઔર જાડે-કે મોસીમમેં કહું ક્યા.

ગરમીસે મદદ–ગાર હૈ યે સાકીકા પ્યાલા;
કારીકો મૈં કુરબાન કરૂં ઔર કાહલેકો સદકે,
સાલમકો કરે ખાર યે સાકીકા પ્યાલા.
ક્યા શીર બીરંજ ગીર ઔર શરબતકી હકીકત,
ઇન સબકા તો સરદાર હૈ યે સાકીકા પ્યાલા;
પીના હૈ તો પીઓ નહીં મસ્તાઓગે આખીર.
બીકતા હરે બાઝાર હૈ યે સાકીકા પ્યાલા;
યે સાહ મોહબ્બતકા હૈ ચીનાઇ નહીં હૈ,
સાકૂન ઝરીકે ઝાર હૈ યે સાકીકા પ્યાલા.

ગઝલ—૬૮.

જબ ઉસ ગુલે રઅનાસે મીલા પાનકા બીડા;
ક્યા રંગ જમા લુત્ફ દીયા પાનકા બીડા,
તંબાકુ મહક દાર ઇલાયચી હૈ તરેહ દાર,
કીતના હૈ મઝેદાર બના પાનકા બીડા;
ખુબીસે હૈ કેવડેમેં બસાયા હુવા કથ્થા,
ક્યું દે ન મેરી જાન મઝા પાનકા બીડા;
શોખી નહીં અચ્છી યે શરારત નહીં અચ્છી,
તરસા ન બહોત કરકે બતા પાનકા બીડા.
રશ્ક આયસા હુવા ખુન લગે હુસ્ને દુસ્મન,
પેહલે જો મુઝે ઉસને દીયા પાનકા બીડા.
ક્યા જરકી હકીકત હૈ કરૂં નઝર અભી સર,
લા પાનકા બીડા તુ ખીલા પાનકા બીડા.
સુલતાન ગઝલ ક્યું નહો મકબુલ હમારી,
હૈ તોહફે ક્યે અહબાબ નયા પાનકા બીડા.

ગઝલ—૬૯.

સરસે નૌશાકે અઝીઝોંને જો બાંધા સેહરા,
સર બસર હો-ગયા એક નુર સરાપા સેહરા.
મોગરા વ ચંબેલી ગુલે રંગીં શાદાબ,
તારે જરસે બડી ખૂબીસે થા ગુંથા સેહરા,
સરપે તુરરા હે ગલેમેં હે વોહ બદરીકી બહાર.
કંગના હે હાથમેં તન પર હુવા જેબા સેહરા.
ઇતરે ગુલ ઇતરે હીના ઇતરે અમર ઇતરે ફિરૂસ;
મીલકે અહબાબને મેહકા દીયા દુના સેહરા.
સદકે હો હોકે બલાયેં લીં અહોર બેહનોંને,
બોલે માં બાપ હો મુબારક તુઝે બેટા સેહરા.
શાદમાં દોસ્ત થે ઔર ખુશ થે બરાતી સારે,
સબને કઇ બાર બડે શૌકસે દેખા સેહરા.
સબ અઝીઝોંને કહા ખુબ હે સેહરા વલ્લાહ;
આજતક હમને તો દેખા નહીં અયસા સેહરા.
કાફસે આઇ હે પરીયાંભી પયે નઝઝારા;
ભા-ગયા ઉનકોભી ઇનઆમ પ્યારા સેહરા.
હુરો ગીલમાનો મલાયેકસે સદાયેં આઈં;
મરહબા સલ્લે અલા હે યે અનોખા સેહરા.
ગુલે ગુલઝારે સીયાદત હે યે દુલ્હા બેશક,
ભીરસે ખુલખુલકે તસદદુક હુવા શયદા સેહરા.
સુનકે ઇસ સેહરેકો કેહને લગે અહબાબ હરીફ;
વાહવા તુમને તો હે ખુબહી લીખ્ખા સેહરા.

નાટકનાં ઉરદુ ગાયનો.

(ભાગ ૨જો.)

૭૦

કુદરત રહે-મતકા હે યા રબ તુ ઇસરાર-કુદરત.
હાઝીર નાઝીર તુ. હય કાદીર માહીર તુ.
ગાલીબ ગુફરાનો ગફ્ફાર, રાઝીક રહમાંરહ તદાર-કુદરત.
સાઇ સુબહાં સરજનહાર. નાજિબ તાબાકા સત્તાર-કુદરત.
ખાલીક યઝદાં કહહાર, વાજીબ જીશાનો જબ્બાર-કુદરત.

(સંગીન બકાવલી)

૭૧

ખાલીક મુતલક કાદીર બરહક, વાહીદ એક બડા કીરતાર,
અફસુંકા આકા જગકા દાતા, જગત-નાથ હે તુ સત્તાર-ખાલીક.
બહેરો બરમેં સંગો શજરમેં તુહી તો હે તુહી તો હે.
નુરપે દેખા અર્શપે પાયા, તુઝકે બશરને અય ગફ્ફાર-ખાલીક.
બાગો ખલીલો વાહી અયમન, નુરસે તેરે થે રોશન,
ભેદકો તેરે કયા કોઇ જાને, તેરી લીલા અપરંપાર-ખાલીક.

(જોડ તોડ)

૭૨

તુ અજબ હે લાસાની અરે જાની,
યે ઠુમકતી તેરી ચાલ ઢાલને દીલકો કીયા પાની;
લગ ગલેસે અય જાની મન માની,
ક્યા નાઝો અદાકા હુંમેં તેરા આશીકે દીલજાની;
ચલ સાથ મેરે જાની અરે જાની,
મેં બનું તેરા રાજા હો, જોડા અપના લાસાની;
તુ તન તો મેં હું જાન, તુ હુર તો મેં ગીલમાન;
તુ ચુડેલ તો મેં શયતાન, તુ સુરજ તો મેં હું ચાન;
ચલ સમજકે અય જાની અરે જાની;

(તીલસ્મે સુલયમાન)

૭૩

મોરી અંગીયા રેશમી જાલી—મોરી.
દેખો ઉડતી ચીડીયા આઇ,
ફસાઇ, યેહ ફેસન હે આલી,
બ્યુટી નીરાલી, યેહ ફેસન હે આલી—મોરી.

(શેઅર.)

ચેહરે પર પાઉડર પફ કીયા, અબરૂપે કોસમેટીક લગા,
છીડકા લવંડર ઝુલ્ફ પર, ઓર જામ રમકા પી લીયા—
યે ફેશન હે આલી—મોરી.
આશીક મીલા કોઇ અગર, લીપટા લીયા કેહકર યેહી.
મન તન શુદમ તુ જાં શુદી, મન તુ શુદમ તુ મન શુદી—
યે ફેશન હે આલી—મોરી.

(જંભરે ગૌહર)

૭૪.

મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ફુલે હેં ફુલ,
જોબનકે ફુલ સારે ઝગડેકે મુલ-મેરે.
ભોલી બાલી નાર નીરાલી,
માલન હું રાનીકી સુરત કુમુલ-મેરે.
બેલા મોતીયા ચંપા મોગરા,
સબકા મુખડા મેરે આગે હે ધુલ-મેરે.

(વિક્રમ બિલાસ)

૭૫.

હુયે જાતે હે પાર તેરી બાંકી તીરછી નઝરકે કટાર-હુયે,
રંગ રૂપ અબરૂ નીગાહ નાઝ જાદુ, આલમ હો તુઝપે નીસાર.
નયન નુકીલે કાલે કટીલે આશીક હુયે હેં હજાર,
હાયે તેરે આશીક હુયે હેં હજાર-હુયે.

(ચીરાગે ચીન)

૭૬.

ચલા જારે એ દરદી સીપઇયા હરજઇયા વાહીયા,
તોરે સંગ નહીં બોલત ચલા જારે.
હરજઇયા દુખ દઇયા [illegible]જઇયા વાહીયા,
તોરે સંગ નહીં બોલતી.
માનો માનો માનોજી માનો,
વાયેદા હમારા જુઠા ન જાનો,
આંખોંસે આતા, મોકા જો પાતા, પ્યારીકો મેં અપની,
ગરવા લગાતા-ચલા જારે.

(જેહરી સાંપ)

૭૭.

અજી દુખ લો દીલજાની, રસીલે પ્યારે સયલાની—કોઇ.
ઉજલા ઉજલા દુખરે ગોરે ગોરે હાથ,
ગોરા મોરા સાજના ગોરી ગોલન સાથ,
જો ગોરસમેં બસે સો રસ નહીં જહાન,
ગોરસ સબ રસસે સરસ જાને ચતુર સુજાન,
મયકા પ્યાલા જો પીવે સો જન જાન જલાય,
મયકા પ્યાલા જો પીવે સો જગમેં સુખ પાય—અજી.

(વિક્રમ બિલાસ.)

૭૮.

આગ તનમન લગી કયસે બુઝાઉં,
કયા બતાઉં કયા સુનાઉં કલ ન પાઉં જીસે જાઉં.
યે કીસકો દીખલાઉ—આગ.
હાય ગઇ મેં હાર પસ નહીં વોહ યાર,
દાતા કસસે કહું મન માર,
કંથ બીના મેં કામની, રોઉં કયસી કરૂં કિરતાર.
આજા જલદી ઓ પ્યારે, ઓ ન્યારે જરી સુખ પાઉં.
મેં તુજપે બલ જાઉ—આગ.

(તબદીલે કીસમત)

૭૯.

સુન મોહનીયાં નજરીયા ડારનારે,
તન મન નયેન સબ તોપે વારૂં, ઘર દર સબ તુઝપર નીસારૂં,
કબતક સંકટસે જી નીસદીન હારનારે—
બીનતી સુનલે મેરા પ્યારી, જીસે હું મેં અબતો આરી,

કોઇ જતનસે સંગ મીલાદે યારનારે–
મેરી જાન મેં કુરબાન, હર હર આન ઓ જી–જાન,
મેરા ધ્યાન કર નાદાન હું બે–જાન,
કબ તક કાતીલ બનકર ખંજર મારનારે–

(હેમલેટ)

૮૦

મે હું તુમપર નિસાર, તીરછી તુમ્હારી નઝરસે'
મેરે ક્લેજે જરસે અસરસેં–મેં હું.
હમેં જીતના હે પ્યાર, તુમ્હેં ઇતના ઇનકાર,
અરે પરવર દીગાર, પાલા ડાલા કયસે નરસે–મેં હું.

૮૧.

માઇ લવ આઇ વીલ ગન કીસ ઓનલી,
ઝુટી મેરી સમઝે તેરી ગીટપીટ બોલી–માઇ લવ,
હાઉ સ્વીટ મુન લાઇટ, સીમ્સ ટુ મી વીલ લાઇટ,
લેટ્સ ગો નાઉ ટુ ચોપાટી.

ઝઆની।

ઠંડી સડકપે નાઝસે સાઇકલ ચલાઉંગી.
હર એક જેન્ટલ–મેનસે આંખે લડાઉંગી.
ડબલ રોટી ખાઉંગી લે કાંટા છુરી,
મેં સેમપીયન રમ પીઉં કભી,
ગાના–હાંરે ગોરે સાહેબ તુ લાલ સુટ સીલા દેના,
હુમેં તેરી મડમ,
યસ વો નાઉટ.

હેં કયુ.

કમ કમ કમ કમ ટુ બજાર મીસ,

ઇટસ ધ ટાઈમ ઑફ પરચેઝીંગ ધ થીંગસ ફોર યુ—માઈ.

(જંગ્રે ગૌહર.)

૮૨.

હમ ઝવેરી લડકે, હમારે હમ ઝવેરી લડકે—હમ.
બડે સુઘડકે ચલે મોતી બજાર અકડકે,
મેરે ગૌહર રતન હે આદનકે, મેરે રતન સજન તન મનકે,
ચમન હેં લાઅલે ચમકે, ચલે મોતી બજાર અકડકે—હમ.
હર નર રંજકર દમકે, અદન ચમન બન ચમકે,
હીરે પન્ને મુંગે મોતી ચમન, દરસનમેં જી પરસનમેં.
નીરાલે બર લાઉં મતલબ રગડ ઝપડકે; ચલે મોતી
બજાર અકડકે—હમ.

(ચીરાગે ચીન.)

૮૩.

ઇસ ઝુટે સંસાર સીંધુમેં, નર હે જલકી ધાર—એ હો.
ઇતસે આયા ઉતકો ધાયા, જાત લગે નહીં બાર—એ હો,
બન ઠનકે જબ આઈ ધે બનીયા કર સોલા સીંગાર—એ હો,
દેખ દેખ અનમોલ જોબનવા, લલચે જીવ હમાર—એ હો,
ગરજ બાવરી ગરજ સુહાની, ગરજ કરે નાચાર—એ હો,
તેરે જોબનપર તન મન અન ધન પ્રાન કરૂં બલહાર—એ હો.
તોરી પ્રીતસે જોગ રમાઉં છોડું કુટમ પરીવાર—એ હો.

૮૪.

ચલ ઘોડે અસવાર રે, ચલ ઘોડે અસવાર—ચલ.
ટીક ટીક ટીક ટીક હાંકું ઘોડા, સટસટ કોડા મારરે—ચલ.
નાન કબાબ ઓર ભાજી જીસપર, બેવડા બોતલ ચારરે—ચલ.
બલબલ જા તુ યાર બના તુ દેખ મેરા સીનગારરે—ચલ.
(સંગીન બકાવલી)

૮૫.

સાડે તીન પેસે એક મછલી ના બેચુંગા—સાડે.
છોટી મેરી મછલીમેંસે નીકલી યેહ અંગુઠી,
બાજારમેં જા બેચું ઉસકી ખરીદ લાઉં રોટી—સાડે,
અંગુઠીકો બેચું ભલા રૂપીએ લાઉં તીન,
મુર્ગીયાં ઉસકી લાકે બેચું અંડે સારા દીન—સાડે.
અંડે કે જો પેસે આવે ઉસસે લગે [illegible],
જાલા ફેંક હાથમેંસે લે ફીરેંગે લકડા—[illegible],
બકરીકે બચ્ચોકું બેચું ઓર લાઉંગા ગાય,
ગાયકા ફીર દુધ બેચે ભેસા લેવે ભાઇ સાડે.
ફીર લઉંગા મેં હવેલી સોદાગર કેહલાઉં,
દરબારમેં મેં બાદશાહોંકી બે ધડક ચલા જાઉં-સાડે.
શાહજાદી બડી કોઇ આશક હોગી મુઝપે વાહરે,
શાદી ઉસકે સાથ કરૂંગા તબ ઝુકેંગે સારે—સાડે.
(શકુન્તલા)

૮૬.

મેં હીકમત પીતરત વાલા હું ચબતા પુરજા તાકત વાલા હું,
સનત રંગમેં ગોરા હું, ઓર તોડ જોડમેં પુરા હું,
લો આઝમા—કે દેખો, અપના બનાકે દેખો.

યા કાટ છાંટકી હાંડીમેં ગરમ મસાલા હું-મેં હીકમત.

૮૭

આશીક હોકર મુજપર દોડે આયે તુમ અય રાનાજી,
હાં હાં ઠીક ઠીક, તુમને જાના સચ હે દાના,
મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ભંવરા બનકર આનાજી,
હાં હાં ઠીક ઠીક, તુ ગુલ મેં બુલબુલ દીવાનાજી-આશીક,
મેંભી દીલ જાન, તુજપર હુંગી કુરબાન,
દીલકો સમઝાવો મેરે, જીકો બેહલાવો મેરે,
મકસદ બરલાવો મેરે, જલદીસે દીલજાન-આશીક.

(વીક્રમ બિલાસ)

૮૮.

તરકારી લેલો માલન તો આઇ બીકાનેરસે-તરકારી.
પાલક બેચું સોયા બેચું ઔર બેચું ચોપાઇ,
બરે બજારમેં ડંડી મારૂ તો માલનકી જાઇ-તરકારી.
કકડીકા તો બ્યાહ રચાયા, કદ્દુ બ્યાહન આયા,
સાથ તુરૈયાં મંગલ ગાયેં નાચે બાલમ ખીરા-તરકારી.
ગાજરકા તો કિલઆ બનાયા મુલીકા દરવાજા;
શકરકંદકી તોપ બનાઇ લડે ફીરંગી રાજા-તરકારી.

(હેમલેટ.)

૮૯.

દેખુંગી પ્યારે અબ્બાકા મુખડા,
પ્યારા પ્યારા પ્યારારી મોરે અબ્બાકા મુખડા,
ભુલે હુવે થે હમેં દીલસે અબ તક,

દીલસે જાયેગા સારા સારા સારારી. એક મુદ્દતકા દુખડા–દેખુંગી. રખ્ખેગા ભીલદ્દત બહમ સબ ફુમબ્બા.

કુમબ્બા ફીરતા થા, મારા મારા મારારી, દીલ ઊખડાહી ઉખડા, દેખુંગી પ્યારે અબ્બાકા મુખડા.

(જેહરી સાંપ)

૯૦

મોરી આલી નીરત નીરત નીરકી ગાગર લાયે, હમ જાયે;
ચપેલી કલીયાં, બેલ ચંબેલીયાં. ચુનકે હાર ગુંદાયે–આલી.
મોરી ચુંદરીયાં ભીગી સગરીયાં છલ છલકે ગગરીયાં;
પાનીયાં ડારત ગજરે ગુંદત, બાગમેં રંગ રચાયે–આલી.

(શકુન્તલા.)

૯૧

પયસેકા હે બાગ બાબા, પયસેકા ખટરાગ,
પયસેકા હે બાગ બગીચા, પયસેકી હે લાગ,
પયસે વાલા સયેર કરે, પયસાહી ફુલ ખાય,
પયસે વાલા ફુલ ચુને, બે પયસેકા મુરઝાય.–પયસે,

(વિક્રમ બિલાસ)

૯૨

પ્યારે મોહે લંડનસે મોટર મંગાદે;
મંગાદું મંગાદું મંગાદું મોરી જાન–પ્યારે.
કરલો પીયા ઠંડા જીગર, પીકે આઇસ સોડાવાટર,
અબ દીલા બલદાન તેરે કુરબાન–પ્યારે.

(જંજીરે ગૌહર.)

૯૩

નીરમલ બરનેકા નીરરે, ગોરી ચલી કુવનકો–નીરમલ
માથેપે ગાગરીયા હરવા ગલેમેં, અંગ રમાકે અબીરરે–ગોરી.

નાગનસે કાલે બાલ ઝુલાવત લચકાવત ગોરા સરીરરે—ગોરી.

(જહાંગીરશાહ ગૌહર)

૯૪

તુમ ન આયે હમારે આંગનમેં,
ચલી બાદે બહારી ગુલશનમેં—તુમ ન.
સેજ બીછાવું ફુલોંકી મોહન,
હરવા ગુંથાવું ગરવા સોહાવન,
આઓ બીઠાવું નયનન—મેં—તુમ ન.

(તીજીસમાતે ગુલ.)

૯૫

અમ્મા મોહે ખેલનકો ટેસુ મંગાદે હે—અમ્મા.
ચલતા ટેસુ મેં ફીરૂં, ઔર દીલસે ભજન મેં ગાઉં.
ગીત ગુગલ ઔર નગા મેલ [illegible] ડી મે રૂપ બનાઉં રે.
મોહે ખેલનકો ટેસુ મંગાદે હે—અમ્મા.

(ગુલરૂ જરીના)

૯૬

ઝુલમ નકર ઓ ઝાહીર ગાફીલ, જગમેં રૈન બસેરા હે.
સહર ફનાકી હો ગઇ જીવન, સફર અદમકો તેરા હે—ઝુલમ.
સાથ લે મશઅલ કારે નેકકી, તા હો ઉજાલા કુછ આગે.
કબરે અજલકા ગોર હે જીના, જીસમેં સદા અંધેરા હે—ઝુલમ

(જંજીરે ગૌહર)

૯૭

થોડા ખાના, થોડા સોના, અયસા ખુબીદાર ભલા હે કોન,
અજી વોહ કુત્તા હે.

બકા સુરમાં, વફાકા પુતલા, અયસા અછછા માર ભલા હે કોન!
અજી વોહ કુત્તા હે.
બાટકે ખાયે, ભાગ બતાયે, અયસા ગુન, આકાર હુવા હે કોન!
અજી વોહ મુરગા હે.
જલદી જાગે, રનમેં આગે, અયસા બીર બના હે કોન!
અજી વોહ મુરગા હે.
(વિક્રમ વિલાસ.)

૯૮

ન હોના ચાહીયે નાઝાં કીસીકો ઝીંદગાનીમેં
હજારોં આદરૂ અરઝાં પડે હેં દારે ફાનીમેં—ન-હોના,
અનાશીરમેં હે જબતક વહ સબ આલા વ અદના હે,
મીલે લાખોં હવામેં ખાકમેં આતશમેં પાનીમેં—ન-હોના.
ખુદા મહફુઝ રખ્ખે આફતે અરઝો સમાવીસે,
નાઇ કુપલ હે નીકલી છનદીનો નખલે જવાનીમેં—ન-હોના.
(બકાવલી.)

૯૯

બનકે તવંગર મીસ્લે સીકંદર, માલદાર કેહલાતે હેં,
ખેલ કુદમેં કીસમત વાલે દોલત હશમત પાતે હેં.
મોતીકે દરીયામેં ગોકે લાખોં ગોતે ખાતે હેં.
કીસમત ફુટી હો તો કંકર પથ્થર લેકર આતે હેં.
હમ ઘરમેં બયઠે હીરે મોતી પાતે હેં,
હમ ઝગડા કરકે હલવા રોટી ખાતે હેં,
હમ ચોરી કરકે પગ્ગા છકકે ઉડાવતે હેં.

હમ તાડી પીકે રસલમસે લડ જાતે હેં.
થપ્પડ દેતે હેં લપ્પડ દેતે હેં,
હાર જીતકે લાતે હેં હમ માર પીટકે ખાતે હેં,
અલાઉદ્દીન મીર અલાઉદ્દીન મીર;
ઉડાઓ ચયન પીર ઉડાઓ ચયન પીર,
(અલાઉદ્દીન)

૧૦૦

મેરે દીલને હવસ કી હે તેરે દરસકી,
તુ ઘરસે જો બાહેર નીકલતી હે,
તુ હે પુરે બરસકી બની મેરે રસકી,
મેરી બાતોંસે કયું તુ મચલતી હે.
બરસ સોલાકા સીન, તેરા ગોરી કામીન,
હેં જવાનીકી રાતેં મુરાદોંકે દીન,
મેં હું કબસે ખડા; જરા આંખેં લડા,
કયસી ચલ ચલકે દીલકો કુચલતી હે.
ખચ્ચર આવ્યો છે હાથ, મારો જોડાની લાત,
બસ લગાવી લુચ્ચાને કાઢી નાંખો ભાત,
પડે ભારી મઝા-દીધી સારી સજા
(ગુમાન તારા)

૧૦૧

જાગ ઓ સોનેવાલે મુસાફીરરે, સંગ સાથીને ડેરા ઉઠાયા,
સુન ઓ મતવાલે નીરાલેરે, સબને કુચકા હે ડંકા બજાયા.
સાથી-બી જાગે સંગાથી-બી જાગે, જાગા સબ અપના પરાયા.
તુ કયસી નીંદમે સોતા હે મુરખ, અબ તક જો હોશ ન આયા

સાથ ઝમેલા ઓર તુ અકેલા, ચોરનકા ડર છાયા,
હશ્ર ભય ઓર બાંધ કમર, નહીં લુટ જાયેગી માયા
(પાક દામન)

૧૦૨

કપસી મતવારી યે બતીયાં બનાયે રહી,
નયન લગાયે રહી સયના ચલાયે રહી.
અખીયાં મીલાયે રહી છતીયાં દીખાયે રહી,
ચલ ચલ નારી લવારી બજારી—કપસી.
પ્યારીકી યારીમેં ખારી હૈ ન્યારી,
નઝર દીખલાને લગી નયનાંકી પ્યારી કટારી—કપસી.
(હેમલેટ.)

૧૦૩

દુલ્હા મેં બન જાઉંરે તોહે દુલ્હન બનાઉં.
જરો જવાહીરકા બનાકે જેવર, તુજકો મેં પેહનાઉરે,
નાકમેં તેરે નથની જવાહેર, લાકે અભી પેહનાઉરે,
સર પર સેહરા તેરે પરીરૂ, ફુલોંકા લાકે બંધાઉરે.
(તીલસમે સુલયમાન.)

૧૦૪

પેટભર તાડી જો પીલે યાર તુ, ફુલકર હોજાયે
રૂસતમસા તૈયાર તુ.
નોશ કર નીરા રોજ મઝેદાર તુ, ફોડદે હાંથોંસે
અપને દીવાર તુ.
દુખતા હો યા સર હો ભારી, પીલે મીઠી કડવી તાડી.
જલદી જલદી દોડે નારી, ગરમી ભાગે મારી મારી.

લીપદે હાથોંસે અપના ઘરબાર તુ—પેટ ભર.

(લવસે નહાર)

૧૦૫

કીસી ચાલસે અપના કામ બનાઉં, કીસી પાજી,

ભીખારીકો બાપ બનાઉં.

ઉલટી સીધી ગાડી ચલાઉં, સુઝી યે બાત અય વાહરે વાહ.

બડી મેરી હીમ્મત બડી, મેરી કુદરત બડી બડી,

સુઝી ચાલ.

કામ હે મુશકીલ મેરા, કરદે તુ અબ હલ મવલા.

ઝબાની.

ડચ પારસી ગ્રીક ઇટાલીયન, ઇંગ્લીશ યા અમેરીકન,

જાપાની યા રૂસી અફગાન મુસલમ યા બંગાલ,

ઇમતીહાન હુ બાપોકા મેં, બતાકે પાસે કરુ—

મીયાંભાઇ જો આયે હોગા અવ્વલ નબર પાકે—

કાસી ચાલસે,

(જંજીરે ગૌહર)

૧૦૬

સારી દુન્યામેં ફકત ભાયા મુઝે ઉસકા જમાલ,

ઉસકી સુરતપર ફીદા મેંને કીયા હે જાનો માલ,

નામ હે મીરજાન મેરા ઓર મેં પરી હું બે મિસાલ,

સયરે દુન્યાકા પરસ્તાંમેં મુઝે આયા ખ્યાલ,

હાં ઇધર ઉધર ચલત ફીરત આઇ મેરી સવારીરે,

સુરત મુરત પ્યારી પ્યારી વારી, સાજન સોયા મોરારે;

હું બલહારી રે—હાં ઇધર ઉધર.

સાથ લેજાકર પરસ્તાંમેં દર્સે બા ઇફતેખાર,
વસ્લકે લુત્ફ મઝે હાસીલ હો લજ્જત બે શુમાર.
ક્યું ન મોંહમેં પાની ભર આવે જો હો બોસો કિનાર.
હુસ્નકે ગુલઝારકી લુટુંગી મેં હરદમ બહાર.
હાં ઇધર ઉધર— (જામે જહાંનુમા)

૧૦૭

જાની લાસાની નુરાની સુરતીયાં,
પ્યારી દીલહારીકી સારી હે બતીયાં,
જાદુસા ડારા હે આંખોંને પ્યારી.
પલકોંને મારી કટારી,
બલકે તલકે તનમેં મનમેં—જાની.
(દીલ ફરોશ.)

૧૦૮

ચલતી ચપલા ચંચલ ચાલ સુંદરીયા અલબેલી.
જોબન રસ માતી ડોલે બયનન અમરત રસ ઘોલે;
સંગમાં બને મંડલ ખેલી આલી.
એક તો નયના મદ ભરે દુજે અંજન સાર.
એ બૈરી કંઈ દેત હે મતવારની હતીયાર.
અહાહા શાનો વાલી ઓહો હો ભોલી ભાલી,
નઈ બેલસી હે નાર નવેલી.
(અસીરે હીસ.)

૧૦૯

છોટા પીલા હું મેં બડા ચાલીયા
ચાલીયા જાલીયા તાલીયા—છોટા.
પુરા હુક્કાનીયા પુરા મસ્તાન હું,

તુફાની સયલાની ભોલા મસતાન.
મન માની ગરજની મસતી તુફાન,
શયતાની ખફકાની છોટા શયતાન,
કરતા હું લુકમાની બનકર લુકમાન,
રમત ભરા ગમત ભરા મેં બડા છલીયા–છોટા.

(વિક્રમ વિલાસ.)

૧૧૦

ગુસે ગુલઝાર નાજે રાનાઈ, ક્યા બાત યે દીલમેં આઈ–ગુસે.
મેરે ચમનસે ચુરાકે ગુલ તુ કર ગયા ગુલશન કુલ વીરાન,
સીનેકી મેરી બારા દરીમેં જાગે તેરે અયશાન.
મીલાકર લાજ ચંગુકી સરકાઈ—ક્યા બાત.
તેરી ખાતિર જંગલ જંગલ બનબન ફીરી મેં સરગરદાન.
બનકે નજુમી તુજસે મીલાયા બાપ તેરા સુલતાન,
સરાસર દેખ મેરી ચતરાઈ—ક્યા બાત.
ચાહા થા એક સીરસે તેરા ધર ધર કરું મેં સબ વીરાન,
માન મેરા એહસાન પ્યારે બચ ગઈ તેરી જાન.
સમઝ લે ખુબ ગર હે દાનાઈ—ક્યા બાત,
દીલબર સમઝ ન મુજકો જીસકા જીતલીયા મયદાન.
બાઈઓકોં–ભી દાગ દીલાકર કીયા બહોત હયરાન,
કહો ક્યા શાન ઇસમેં દીખલાઈ—ક્યા બાત.
હરમાલા તેરી સાસ હે બાતી પાસ તેરે સુન અય જીશાન.
ડરા સીખા બહોત સમઝ તુ આ જલ્દી ઇસ આન.
વગર ન જાન અપની રૂસવાઈ—ક્યા બાત.

(બકાવલી)

૧૧૧

ચમકા ચલતા ઝલતા જલતા મુજકો યે ક્યા દીલમેં સમઝા.
હીરના રીતના ફુટના દમકા પ્યાલા હે મેં સમઝા.

નૈણ મારૂં ખનનનન જાન જાવે સનનનન.
ગનકે મુરહા ફડકે મુરગા સાથી દો વોડ્ડી જમહા.
(મુને નાછક.)

૧૧૨

મેં તો પૂજન કરી હનુમાનકો.—સૈયાં.
ચવી હનુમાનકો પેલી પ્રીયા ધામકો—મેં તો.
તેલકા પુરી હનુમાનકો ચડાઉં, થાકી પુરી મેરે પારકો—સૈયાં.
આંકડેકે ફુલ હનુમાનકો ચડાઉં, ચંબેલીકે ફુલ મેરે યારકો—મેં તો.

૧૧૩

કમર ગઇ ખા—ગઇ તુમ્હરે હલકન,
અદન દુખતા હૈ બદન દુખતા હૈ, હુઇ મેં હયરાન—કમર.
સજન મેરે હાથોંકો હાથ જરા પયરાંકો હાથ કહાં,
જુનાન દેખ મેરી જાન—કમર.
ઉધરે મેરી હડડીકી તોડ ડાલી.
પસલી મરોડ ડાલી, ઉલટી ઝંઝોડ ડાલી જાન—કમર.
(ફુલન આરા.)

૧૧૪

કીરદીગાર ફ્સ્તવાર તેરા ઇંન્તેઝાર,
રોજગાર દારામાર પર હય,
ખાકસાર ખાર જાર હમ હૈં ગુનાહગાર,
તેરે આગે સરકો ઝુકાયેં.
અલમ સીતમ કદમ કદમ પા હમપે હમ બદમ,
કરીમ કરમકી ગમ તેરે અદમ હૈ અબ ખતમ,
અમન અમન ઉર દીલ મગન હૈ સરકો કરતે ખમ.
તેરે આગે સરકો ઝુકાયેં. (લાલ પેચ)

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો.

ભાગ ૩ જો.

૧૧૫

રંગ બરંગી રબની રચના, દીસે છે પ્યારી શું ન્યારી.
પ્રભાત ખીલી રહી પુરી છે, પ્રભુ ખરી તુજ બલીહારી–રંગ.
ઝરા સર્પ સમ વાંકી કરે છે, સમમોને સર તર મારી,
પરવત ઉંચા ગર્વ બતાવે, ખીણ નમનતાની ભારી—રંગ.
મેના મોહન પંખી મનહર, ગાએ સ્તુતી લલકારી,
બ્હાણું વાયું ખબર કરે છે, ગયાન બોલે વીસતારી—રંગ.

(ઉદ હનિસાફ.)

૧૧૬

હળી મળી આવો (૨) સૌ સાહેલી પુજન પ્રેમ થકી કરીએ,
અની ઉછરંગે સૌ મળી સંગે, ઉતમ વિધીને આચરીએ એ.
મદન રિપુ ભવ પતિને ભજીએ, ભજન મળી હદે ધરીએ.
સુખકર જનવર શંકર સ્તવીએ, ભવ ભય પાતીકપર હરીએ;
વિધ્ન વીધીએ પાર્વતી પતિને, પુજ પુનીત પતિને વરીએ.

(ઉન્નરપુરી)

૧૧૭

આવો રસીક મનોહર મનોહર મુરતી શ્યામળારે,
વીવ્હળ વ્યાકુળ વહાલા વિન આ બાળા પાતળારે—આવો.
પ્રિતમ પ્રીતી માળા પહેરાવું હું પ્રભાતમાંરે,
આપું આલીંગન અધરામૃત વાલમ વ્હાલમાંરે—આવો.

સાખી.

ચંદ્ર વિના પ્રિય ચાંદની દીન મન આધાર,
દુર થયા દુખ ભેટતાં મળ્યો શ્વાસ આધાર.
દીલ હર દર્શ થકી મન હર્ષ અતી પતી ભામણારે,
આપું આલીંગન અધરામૃત વાલમ વ્હાલમાંરે.

(ચંદ્રીકા)

૧૧૮

ના છોડું હું એ નાર. (૨)
ચંદ્રમુખી મૃગનેની મનોહર રૂપ ગુણ પારાવાર—ના.
ગજ ગમની કલ કોકીલ બેણી ઉત્તમ તન આધાર.
લીસોતમાં રંભા રતી સતીનો ગર્વ હરનાર—ના.
રસે રસીલી સુંદરી શાણી સદા શાંત કરનાર,
આ ભવસાગર વિના પ્રયાસે તારીને તરનાર—ના.

(ચંપક ચાતુરીકા.)

૧૧૯

ચાલરે રસીલી છબીલી રંગીલી લગન વેળા વહી જાય,
આવરે પ્હેલી વ્હેલી અલબેલી મગન મગન મન થાય.
કોમળ કરને અલબ્ધ કરણ મધુરી મન લલચાય—ચાલરે.
રંગતુ સુરંગ સુગંથો સુગંધી કસ્તુરી માંય, ચોળી

સુરંગી સોને નહીં સુગંધ જગતમાં જણાય.
આજ કસ્તુરી સુરંગી સોનું સુગંધી થાય,
મંગલ ગીત પ્રીત રીત સકલ ગોરી ગાય.—

(ચક્ષુપત્ની.)

૧૨૦

નવા જમાનો જુની જગતની રીવાજ સાથે મચાવી જંગ,
ઝુલી ફુરે છે ફેતકો અજબ બતાવી કરે છે ફંગ.
અકડ ફક્ક તો લખોપતીની અને અવસ્થા ખરી બતંગ,
શોખી બણીને ચાકરી નષ્ટ કરે છે જી ખરી ઉમંગ.
કમાઈ તો હદ અઢારથી વીસ કમામ પુરો છકેલ ઢંગ,
રકમ રકમનાં લીબાસથી બસ વીટી ઉપરનું જણાયે નંગ—ફુલી.
ફરમાં અગર વાંસ ફેરવો હાંલ્લુ ન આવે નજર,
એક સ્ટાંડપર બાયડી લઈ ફેરવે બે બતર.
બાયડી બને પારસણ અને બાયડો બને જાગસો,
જાંગલો બને ખુશ થઈ પછી હોય આંધળો પાંગળો.
બનો ફીરંગી બાડો પાપે તે મજહબનો કુફ્ર કરે છે ભંગ—રકમ.

(હદ કનસાફ)

૧૨૧

વા વા વા વા દીવાળુ, મેહનત વીણુ ધન પરબારૂં,
દીવડ રમડા રળવાનું, છે સાધન વાહ મજાનું.
ખુબ માલ લઈ ખાતે નામે, નગરશેઠ બનવાનું,
ખોટ ગમ બર સાજુ રાખી ફક્કડ છું દીવાળુ.
હું, દાટી સૌ ધરાવું. હું, સંતાડીને નાખું—વા. વા.
સિદ્ધ સાધુ કે જોશી ડોશીનું ધન હાથીયાં કરવાનું.

થાપણુ ઓળવવાનું બહાનું ફડડડ ૬ દીવાળું—વા. વા.
પું કયું કે પછી પુત્ર નામની જમાવીયે દુકાનું.
અનગલ માલ લઈને પાછું ફડડડ ૬ દીવાળું—વા. વા.
(કુસુમ કળી.)

૧૨૨

સમજે સજ્જન સહુ નર નાર.
કાયા માટીમાં મળનાર—સમજે.
જુઠી કાયા જુઠી માયા જુઠો પુત્ર પરીવાર,
જુઠી જેવી આતશબાજી તેવો આ સંસાર—સમજે.
માત પીતા સૈ અહીંના સાથી અંત સાથી કીરતાર,
તેને ભજજે ભાવ ધરી સહુ તો તરસો ભવપાર—સમજે.
(ગુણ સુંદરી.)

૧૨૩

પ્યારા મહને હીરાના કંકણુ અપાવો.
કંકણુ અપાવો મોતીમાળા પહેરાવો (૩)
જે તુ કહે તે માલ અપાવું.
લાવું હું કાલ મારી જાન—તારા સોગન લાવું.
કાલ નહીં લાવોને હાલ મારા પ્રાણુ.
માણેક ચોકમાંહી જાઉં રૂડા દાગીના ઘડાવું.
મ્હારી દેખીને દીપાવું આવી કરૂં પ્રેમ પાન—પ્યારા.
(લીલા.)

૧૨૪

માની મારૂં કહ્યું માન.
નમણી રમણી ચંદ્ર સમાની, મોહના માર્યાં તેં બાણુ—માની.

કોમળ કળી અલબેલી ઘેલી, માન ન ધર તું ગુમાન,
છણકો છોડ લપેટ આ કોટે, પી પા પ્રીય રસપાન—માની.

(પ્રતાપી ચંદ્ર.)

૧૨૫

દીવાનાં દીલડાં ડાહ્યું જરી તું થારે,
મસ્તાના મનડાં, માની જરા સ્થિર થારે;
કાં નાહક મરવા બની પતંગ દીવે ધારે—દીવાનાં.
દીવાને દરકાર નહીં બળી બળી મરે પતંગ,
એવો જીવડા જાણુ તું જુઠો પ્રીતીનો રંગ;
એવા જુઠા રંગે ન રંગારે—દીવાનાં.
જે મુરતપર મોહીને તું તરફડી મરે અહીં,
તેને તારૂં સ્વપ્ન નહીં, મીઠી નીંદર મહીં;
મિથ્યા આશા તાણે ન તણારે—દીવાનાં.

(શારદા વિજય)

૧૨૬

વ્હાલમજી સાડી ગુલાબી મંગાવો,
પોલકો બનાવો મોતીડાં ટંકાવો;
બંગડી એ હીરાની;
મોંઘી મઢાવો જડાવો—વ્હાલમજી.

સાખી.

મુરતમાંજ જણાય છે ધુતારાનાં ઢંગ,
જેવો વાનો પુરશો તેવો ચડશે રંગ;
હાંસીના હુલાસમાં રસીલી ના રીસાઇએ—વ્હાલમજી.

(જુગલ કુમારી)

૧૨૭

ઉડી આવે પંખીડા લાવે પંખીડા પીયાનો સંદેશ—હાં હાં.
પીયુ તારો ઘેલી પંથ સીધાર્યો લીધી વાટ વિદેશ,
એકલી અટુલી મુકી નારીને બાળે વેશ—ઉડી.
નાથ નમેરા હોય ન મોરા
શાનો પડયો અંદેશ
ભામની ભોળી ભુલી ભટકે—એકલી.

(વીર મંડળ)

૧૨૮

અલબેલીના ભરથાર તમે ચાલો,
હાય હાય નખરાલી નાર, તું લટકે હું બેજાર,
છબીલીના છેલા યાર—તમે.
વાહ ? છેલા અમે દીલદાર તું છો અહા ? ઇંદ્રપરી અવતાર,
રસીલીના રસીક શણગાર—તમે.
ચાલ રંગે જમાડું રાજ, પ્રીતી રસમાં ડુબાડું આજ,
અહો સફળ સૌ કાજ,
મેર મારો તું શીરતાજ—છબીલી.

(પ્રતાપ ચંદ)

૧૨૯

મ્હારી ભોળી સાહેલી વર ઘેલી શું થાય,
જાને જાને ચળેલી કેમ કેવી ચીઢાય—મ્હારી.
પ્રેમ માટે કમળમાં ભ્રમર કેવી થાય,
પ્રેમ માટે સાહેલીનાં મ્હણાં શું ખાય—મ્હારી.
પ્રેમ માટે પતંગો દીપકમાં જળાય,
વાહ મદન અગન ત્હારો અજબ મહીમાંય—મ્હારી.

(લીલા)

૧૩૦

પૈસાનાં આજે સૌ પુંજારી, પૈસાને આપે સૌ માન,
પૈસાએ ભોગવે સરદારી, પૈસો ઢાંકે પાપ મ્હાન—
જરે બને ગુણવંત બદકાર, રચે નીચ યુક્તિ હજાર,
ન ડરે છુટે પાપે યાર, એવો છે જરનો બહાર—
કમાઇ લુચ્ચાઈ ઠીકમથી જમાવે દોલત તમામ,
પૈસા બસ પૈસાએ જગમાં મળે એશ આરામ—

(વીકાજીનું વસીયત)

૧૩૧

નહીં આવું શ્યામરે, નહીં આવું કાનરે,
મારે ઘેર ઘામણાંઓ મેમાન છે,
રંગ રસ ખાસો વાલા પીતારે જાજે,
દોસ્તીની વાધા આ દુકાન છે—નહીં.
સોના રૂપાનું મારૂં બેડલુંરે વાલા,
પાણી ભરવામાં મારૂં ધ્યાન છે—નહીં.
રંગરસ રસબસ વાલા રમવાને કાજે,
શોખ મારો પુરો સુલતાન છે—નહીં.

(સરદાર બા)

૧૩૨

ચંચળ ચતુરા ચપળ નયનથી ચાત ચમકાવતીરે,
મનહર મધુરી મન મટકાથી નીત નવરાવતીરે,
પ્રેમી ડાળે હરનીશ ઝુલતી પ્રેમ પુષ્પની માળા ધરતી,
પ્રેમા ફરાં પુરણ પ્રસંગે મ્હાલતીરે—ચંચળ.

મોહન કટારી તનપર મારી, જખમ કર્યો છાતીમાં કારી,
ભમર કમર રસમાં ભામાં ભરમાવતીરે—ચંચળ.

(જસત સિંહ.)

૧૩૩

ચલરે ગાગર ચલરે ગાગર જમુનાજી જઈએ,
જમુનાજી રણઆમણુરે ગાગર ઘુમે—ચલરે.
પગલીઆ જાઉં તો મને તડકોરે લાગે,
સાહેબા ચંદરવા બંધાવોરે, ગાગર ઘુમે—ચલરે.
શેરીએ ચાલું તો મને કાંટારે લાગે,
સાહેબા ગાલીચા ઢળાવોરે, ગાગર ઘુમે—ચલરે.

(રસીક મણી)

૧૩૪

કહ્યું જમાનો કળીયુગ આવ્યો નુન પુન્ય કરવા,
નિગઠ હરામી નોકર એઠા અધર્મ આદરવા,
ધર્મ ન જાણે મર્મ ન જાણે પાપ પ્રમાણે મમતા માણે,
ઝેરજ ભોજ્ય વેર વખાણે પર વનિતા વરવા—કહ્યું.
આ જોઈ ઉરમાં આગ ઉઠે છે, દીલ દમેછે શોક સમેછે જીવ ભમેછે,
અરરર મુજ ઉર થરથર ભરપુર હરિહર જગપર સુખકર દુખહર,
પરી હર સંકટ વિશ્વપતિ તું મોદ ભુવન ભરવા—કહ્યું.

(લેખક ચાતુરીક)

૧૩૫

ઓ મારી રંગીલી દરજણ, છબીલી દરજણ, દરજણ,
ગુલાબનો ગોટોરે, તારો જગમાં ન જડે જોટો,
ખવરાવું પીવરાવું હાથમાં નચાવું, વાળે રખે તું ગરબડગોટો,

લાહી લુહીને પરણ્યો પરાણે, મનથી હું માતબર મોટો,
એ મારે તો જોઇશે શીરો પુરીને સાથે સાત વાના હંઅં,
અરે અહીંતો મલશે રોટલાને ડુંગરી શીરો પુરી તો,
નાણાનાં ટાણાં હંઅં.

(અરાફમતી)

૧૩૬

ઠાર ઠાર મારૂં ઠાર મ્યાન કરૂં ત્યારે તરવાર,
શા છે પાપીનાં ભાર, કાંઈ નથી મુજને દરકાર–ઠાર.
ઓ બહાદુર હથિયાર, થાઓ તમે તૈયાર,
ઝટકી પટકી પટકી કટકી કરો શત્રુની સાર–ઠાર.
વરી જશે શું નાર જેથી મારો પ્યાર,
મારૂં માર જઈ નીરધાર પહોંચાડું યમદ્વાર–ઠાર.

(મદન ચંદ્રીકા)

૧૩૭

શાણી સ્વીકારી મેં શાણી સ્વીકારી,
થઇ મારી થઇ મારી તું પ્યારી પ્રાણાધાર,
વારી ગઇ વારી ગઇ વારી બલીહારી,
થઈ દાસી સદાની તમારી હૈયાનાં હાર,
હૈયે લપટાઓ અધીરા ન થાઓ,
ધર્મ બંધન થકી બંધાવો, જગ કીરતાર છે જોનાર–શાણી.

૧૩૮

જરા નાચોજી નખરેથી યાર, હાંરે જરા બોલોજી નખરેથી યાર,
તેરી મેરી જોડી બની મજેદાર–જરા.

ચાલું છટાથી મ્હાલું અટાથી, એ તો ઇશ્કબાજીનો વહેવાર—હાંરે.
હવે નેન મીલાવોને પ્રેમ શીખાવોને, ઓર લુટાવો જોબનની બહાર,
એજી લટકેથી આવોને મટકેથી આવોને,
ઓર સુણાવા ઝાંઝરનો ઝમકાર,
ઉહુંહું–ઉહુંહું–ઉહુંહું–યાર, ઇશ્કના જો જો દેદાર, રંગીલા.

(રમાદેવી)

૧૩૯

કરી વેશ્યા યારી, બેઠા અટારી, પેલા તમારા પ્રાણ,
જાઓ થાઓ મૈયારી, ભાભી અમારી, બેઠા—પેલા.
વીંછીનો આંકડો વેશ્યા છે વસમી જો જો ન થાય જાણ,
જાણશે તો ઝેર આણશે ઝાઝું, કરશે રાંડ રોકાણ,
જુઓ જળની ઝારી, હાથમાં ધારી, બેઠા—મેરા.

(પવિત્ર લીલાવતી)

૧૪૦

હું તો મહી વેચવા હાલી, હું તો મહી વેચવા હાલી (૨)
મારગે પલકારા મારતી કરૂં ફુલી ફાલી,
જુવાનીઆની નજરે પડતાં લાગું બહુ વ્હાલી,
પ્રેમ પરખી પરણું હું તો મોઉં ન ઠાલી માંહી—હું તો.
માણી-માણીગર મરદપર મકર કરડી આંખ,
પોપટ પડયો પ્રેમ પાંજરે પાળ ગમે તોડ,
પાળીએ નહીં અમે પોપટા, ગાડરનાં સારનાર,
અડીએ નહીં અળખામણાંને રહને પડ તું ગમાર,
હીહને ધક્કા ખાસ તું ઘાયલ હીહને ધક્કા ખાસ,
લાસ જેવા ના પગ સાઠે પણ હઉં ન તાલીરે—હું તો. (રમા)

૧૪૧

માજી મેં જોડયો આ પ્રીતમમાં પ્યાર–માજી મેં.
વરૂં તો એને વરૂં હું એને વરૂં–જોડયો આ.
એ છે મારો, હું છું એની, એ મમ હૈયાહાર,
એના વિના હું નજરે દેખું, સાર રહીત સંસાર–વરૂં તો.
સ્વપ્નામાં આવ્યો મનને ભાવ્યો, સફળ થયો અવતાર,
ચિત ચોરાયું તેથી જાણું, ગત ભવનો ભરથાર–વરૂં તો.
નેણુંનો તારો કરૂં ન ન્યારો, પ્યારો પ્રાણાધાર,
ખંત ધરી એની ઓળખ કરાવો, વિનવું વારંવાર–વરૂં તો.

(દિવ્યાની)

૧૪૨

કોનું કોણ સગું છે કહોને આ સંસારમાંરે,
મુનીવર ખાતા ગોથાં ગોથાં જોઈ વિચારમાંરે–કોનું.
કોયલ પણ ફેરી જતાં આંબો છોડી જાય,
તળાવ સારસ છોડતાં જળ વીણ જો દેખાય;
ગુણીકા મારે ધક્કો નિર્ધન જોતાં વારમાંરે,
મંત્રી ભ્રષ્ટ થએલો નૃપ ગણુંતો ધિક્કારમાંરે–કોનું.
ભમરા છોડે પુષ્પને જ્યે નહીં વાસ જણાય,
હરણ ત્યજી હરીયાળીને જો લાગે લાહ્ય;
દુન્યા સ્વાર્થની છે સૌ નર નારમાંરે,
કાયા માયા મોહ ત્યજીને જો મન ક્રીરતારમાંરે–કોનું.

(મીરાં)

૧૪૩

અરે આ અબળાનો પોકાર નાથ જરી સાંભળોરે—
કહું હું કરગરી સો સો વાર વારે વ્હેલા વળોરે—
દુખયારી આ નાર બિચારી શે.........જ રહે—
સ્વામી તમવિણુ સતીના સંકટ કો......ણ હરે—
કરૂણા કીરતાર...........અરે—
સીતા સતી તારામતી દમયંતી દેહ દુખ વેઠતી—
ઘડી સુખ ને ઘડી દુખ એવી આ જગની છે રીતી—
ધીરજ ધરેને આશ થાશે—સહાય શ્રી સીતાપતી—અરે.

(સતી સુંદરબા)

૧૪૪

બોલ બોલ ગુમાની ગોરી બોલ કાંઇ કોકીલનો કંઠ બોલ,

બોલ—બોલ.

છોડ છોડરે છકેલા છેટો છોડ મન મોહનાના મુળ આમ—બોલ.
આ ગુલાબી ગાલે દિવાનો બન્યો,
મરકટ્યા મશાલે મસ્તાનો બન્યો.
તુજ પ્રેમ દીલ ઉજાસે મરવાનો બન્યો,
આષ તું અકાશે મરવાનો બન્યો,
મરવાનો બન્યો નહીં ડરવાનો બન્યો—કાંઇ બોલ.

૧૪૫

પ્રીતી પાતરની કરનાર ધરવે સુરખનાં સરદાર,
નીતી નીપુણુ એવો નાદાર પીડા પામે અપરંપાર—પ્રીતી.
જેની સાથે જાવ તલ બણી માત પીતા પરણાવે.

એને ત્યાગી નીરભાગી નર આપણી પાસે આવે—પ્રીતી.
પત્ની સુખ પકવાન સરીખું તૃપ્ત થયા નહીં તેથી,
ગુણીકા ગમન વમન સમ ગણવું અરે થશે શું એથી—પ્રીતી.
(પવિત્ર લીલાવતી)

૧૪૬

તમે સુણો અરજ ઉર મારીરે ઘરમાં ગરવા ન દે ઘરનારી,
કહે છે ચોળી શીવડાવો, રેશમી સાડી મંગાવો,
ગજરા બંગડી કરાવો પીયુ મારી, પેટની ખાતર હું કરતો લાચારી,
ક્યાંથી શોધી લાવું વસ્ત્રો ભારી,
ગયો છું હારી નીજનારી; આ દશા થઈ મારી—તમે.
થશો ન કોઇ ઘરબારી સંસારી, પ્યારી પરણેથી થાશે ખુવારી.
શિક્ષા સારી, જો માનો જો મારી, આથી એકલી જીંદગી સારી—તમે.
(ભજન રત્ન)

૧૪૭

ચંદ્ર વદન કમલ નયન મદન સદન નાર,
પ્રેમ ઝરણુ ચરણ ગમન હરણી શું કરનાર—ચંદ્ર.
શેષ ફણી જોઈ કેશ, કેસરી કટીને ભાળી,
કર્પુર જોઈ ભાળ, પ્રવાળી અધરે હારી,
અંગ રંગ ગુલાબ, સુધાવાણી મનહરતી,
સ્તન ઉત્તંગે ગયો મોગરો બટ કરમાઈ,
દંત કળીથી દીંગ થયું દાડિમ કરમાઈ,
ઘડી વિધિએ નિજ હસ્તથી; અસ્ત કરી કુદરત બધી,
વર્ણવવા એ રૂપ શેષ લેષ સમરથ નથી—મદન.
(કાવ્ય મેળો)

મુતફરરેકાત ગાયનો, અશઆરો વીગેરે.

ભાગ ૪ થો.

દાદરા ૧૪૮.

ફુલ બગીયામેં બાલમ મેં ન ગઇ,
મેં ન ગઇ છોટી નનદી ગઇ-ફુલ.
વોહ બગીયામેં બનો નારંગીકી ચોરી બાઇ,
ફુલ બગીયામેં બાલમ મેં ન ગઇ,
બગીયામેં જાકે મોકા ચોરી લગાયે.
ખેંચાં પકડ મોરી કરદે સહી-ફુલ,
દેવરાની જેઠાની સોતનીયાં જો બપડી,
નાહકમેં બતૈયાં સુનાયે ગઇ-ફુલ.

ઠુમરી-૧૪૯

નજરીયોસે માર આઇરે, મેરી ગુઇયાં-નજરીયોસે,

લાખો ખડે યે હજારો ખડે યે,
નયના કટારી માર આઇરે, મેરી ગુઇયાં–નજરીયોંસે.
તીરછી નજરીયાં નાઝીમપે ડારકે,
સુખ બુધ બીસાર આઇરે–મેરી ગુઇયાં–નજરીયોંસે.

ઠુમરી, કાલીંગડા–૧૫૦.

સાંવરા દે ગયો ગારીરે ગુઇયાં કોને નાતે–સાંવરા.
ના હમ કાહુકે ગાઊં બસત હૈં, ના સહસાજ ના સાલી,
સાસ મોરી રાની સસુર મોરા રાજા, મેં બીરેહન દુખ્યારી
રે–સાંવરા.

હોલી, કાફી–૧૫૧.

કૌસરકો જામ ભરદે નજફકે બસૈયા–કૌસરકો,
પુલસિરાતકી રાહ કઠન હૈ, ઓ ગુનહારી દૈયા,
અબકે પાર ઉતારો અલીજી, તુમકો નબીજીકી દુહૈયા–કૌ.
કમર તુમહારે જુલફુકાર સોહત હે, દુલદુલકે હો ચઢૈયા.
ઇમામ હુસેનપે બલબલ સૈયદ, કારી કમર વાલો કનૈયા–કૌ.

દાદરા–૧૫૨.

તીરછી નજરીયા લગાકે જાઓ સૈયાં–તીરછી.
ઇન નયન નહી મારી મરત હું,

આંકી કટારીયા લગાયે જાઓ સૈયાં–તીરછી.
મનમેં મોરે આગ લગી હે,
અયસી લગીકો બુઝાયે જાઓ સૈયાં–તીરછી.

ઠુમરી–૧૫૩.

કપડે કયું નહીં લાઇ ધોબનીયા,
બડી દૂર જાઇ ધોબનીયા–કપડે.
યારોંકે કપડે મુફતમેં ધોયે,
હમસે માંગે ધુલરાઇ ધોબનીયા–કપડે.

કેહેરવા–૧૫૪.

અવલીયા અંબીયા ગૌસ કુતુબ આપસમેં ધુમ મચાવત હે.
ચલો અહમદ મીમકે દરપનમેં વોહ નુરકા જલવા દીખાવત હે.
હુવા શોક ખુદાકો મીલનેકા પયગામ હબીબકો યું ભેજા,
ચલો આયત ઇન્ના ફતહના પર તો ચાહને વાલા બુલાવત હે.
કોઇ અર્શપે ફર્શ બીછાયે રહો કોઇ નુરકી બત્તી જલાયે રહો,
મેઅરાજકી રાત સોહાની ભઇ જીબ્રીલ બુરાક સજાવત હે.

ઠુમરી–૧૫૫.

ઘટ છોડો સાંવરીયા ભરું ગગરી–ઘટ છોડો.
ગઇથી બજરીવામેં લેન–આઇ હરદી,

મોરે પ્યારે સાંવરીયાપે છાઇ જરદી—ઘટ છાંડો.
ગઇથી મેં પનીયા બીસારી ડગરી,
સુએ ચાતુર તુરકવાને ફોડી ગગરી—ઘટ છાંડો.

કાફરા—૧૫૬.

મેરા દીલ તો દીવાના તેરે લીયે તેરે લીયે,
તેરે લીયે દીલ જાન તેરે લીયે,
પીયાસે અપને નયેન લગાયે,
મોરા બાલાસા જોબના તેરે લીયે—મેરા.
વારી મેં જાઉં ગરવા લગાઉં,
સૈયાં તેરે લીયે, મેરા દીલ તો દીવાના—મેરા.

ખમાચ—૧૫૭.

કોયલીયા કુક સુનાઇ, સખીરી મોહે બીરહા સતાઇ,
પીયા બીન કછુ ન સોહાઇ, નીશ અંધીયારી કારી,
બીજલી ચમકે જીયા મોરા અત ડર પાઇ—કોયલીયા.
ઇતની બીનતી મોરી ઉનસે કહીઓ જાઇ,
ઉન બીન જીયરા નીકસ—હી જાઇ,
ઉમંગ જોબનપર મોરી આલી સૈયા મોરા ઘર નાહી—કોયલીયા.

સોરઠ—૧૫૮.

મેરે મેહલ ફુલી કેસર કયારી, ચલો તો જાતા હઉં બીહારીજી—મેરે.

ચંપા-બી ફુલા ચંબેલી-બી ફુલી, કેવરેકી છબ હય ન્યારી-ચલો.
પ્રીત કરો તો ઓર નીભાયો મત હંસાઇયો દુરજન લોગ,
અબકે બીછડે કબ મીલેંગે નદીયાં નાવ સંજોગ-ચલો.
લાલ તેરે બીરેહકી લાગી અગન અપાર,
સરસે બરસે નીર તો મીટે ન જર જંગાર-ચલો.

પીલુ-૧૫૯.

અરે દેસ છાંડ ચલે પરદેસી,
ચલે પરદેસી ગયે પરદેસી—અરે.
રાહ દીસત નાહીં આઇ કહાંપર,
મનકો જલાવે ઉદાસી—અરે.
દેસભી છોડા મોંહ સબસે મોડા,
છાંડ ચલે અબ ખેંસી—અરે.

કાફી-૧૬૦.

કાહે કરે મોરી અહે લીની કલાઇરે,
દેખો મોરી નરમ કલાઈ બલ ખાઇરે-કાહે.
આન અચાનક લિપટત સાંવરો,
માનત નહીં કછુ એક આન,
લપક ચુરીયાં મુરકાઇરે-કાહે.

દાદરા-૧૬૧.

મેં મરતા હું જાની તેરાહી દમ,
તેરાહી દમ પ્યારી તેરાહી દમ,
મુજકો નહીં સુધ અપની બેગાની,
મારા હું જબસે ગાંજેકા દમ,
ભાતા નહીં હે કોઇ હસીન અબ,
દેખાહું જબસે તુજકો સનમ,
તેરે સીવા નહીં ઉલફત કીસીકી,
દેખાહું જબસે તુજકો સનમ,
તેરે સીવા નહીં ઉલફત કીસીકી,
તુ ચાહે જયસી લે-લે કસમ,
મેરે કભી લગ જાયે ગલેસે,
અબ તો ખુદારા આકે સનમ,
જબસે ફસાહે જુલફે દોતાસેં,
સેહતા હે યે દીલ કયા કયા સીતમ,
ગુજરી હે આફત સાયેલપે કયા કયા,
જબસે હુવા તેરા શયદા સનમ,

કેહરવા-૧૬૨.

પાર મોરી નૈયા ભંવરસે કરદો,
ભંવરસે કરદો ભંવરસે કરદો—
તુમરે સીવા અય પ્યારે મોહંમદ,

કોન હે મેરી સુખકા લેવૈયા-ભંવરસે.
બહરે ખુદા અબ જલદી ખબર લો,
ખાસ અરબકે બાંકે સીપૈયા-ભંવરસે.
હમકા તો તુમરી આસ બડી હે,
મહબુબે રબ નીબાકે બસૈયા-ભંવરસે.
બહરે ગુનાહમેં મહબુબે દાવર,
ડુબ રહી હે કાબીલકી નૈયા-ભંવરસે.

ચુરન-૧૬૩.

મેં હું દીલ્હીસે આયા ઉમદા ઉમદા ચુરન લાયા,
જીસને મેરા ચુરન ખાયા, ઉસને દીલસે દુખ મીટાયા,
ચુરન ખાતે હેં બંગાલી, જીનકી ધોતી ઢીલી ઢાલી,
બાતે ઉનકી ભોલી ભાલી, બાત ઉડાયે ભર ભર થાલી,
ચુરન વકીલ જો ખાયેં, સબકી રકમેં ખુબ પચાયેં,
બાકી શુકરાના બતલાયેં, પુરી ડીકરી ચટ કર જાયેં,
ચુરન ખાયે એડીટર જાત, લીખ્ખેં દુન્યાકે હાલાત,
ઉનકો ફીકર યેહી દીન રાત, ઉનકે અછછે હેં ખ્યાલાત.
નાટક વાલે ચુરન ખાયેં, ઉમદા નકલ બનાકર લાયેં:
બદકા બદ અંજામ દીખાયેં, કુલ દુન્યાકો નેક બનાયેં,
ગ્રાહક લોગો આઓ આઓ, મેરા ચુરન લેકર ખાઓ,
સસતા બેચા મત ઘબરાઓ, પૈસા દેદે કર લેજાઓ.

મલાર-૧૬૪.

ઝુલા કીન ડાલો તાલ કિનારે, ઝુલા કીન ડાલો તાલ કિનારે;
રીમ ઝીમ રીમ ઝીમ મેહા બરસે, ઝુક રહે બદર કારે-ઝુલા.
રાધે ઝુલે કીશ ઝુલાવેં, હો રહે જય જય કારે;
ગાવેં રાગ શ્રી રાધે રાની, ઓર મન મોહન પ્યારે-ઝુલા.
બનસી બોલ મધુ હર સમઝાવે, તાલ મરદંગ ન્યારે,
કોયલ ઓર પપૈયા બોલે, બનમેં મોર ઝંગારે-ઝુલા.
ઝુલા ઝુલેં સખીયાં સારી, ઓર બ્રીજ રાજ પ્યારે;
મોર મુગટ પીતાંબર સોહે ધને ન્યારે ન્યારે-ઝુલા.

ઠુમરી-૧૬૫.

આઓ આઓ નગરીયા હમારીરે-આઓ.
અહલે વફાકો ભુલ ગયે તુમ કીસ ખ્યાલમેં,
કયા તુમભી ફસગયે કીસી ગેસુકી જાલમેં,
બીતી જાએ ઊમરીયા હમારીરે-આઓ.
આજ મજનુકો જો સહરામેં કહીં દેખા થા,
દસ્તે ગુરતબમેં વોહ રોરોકે યેહી કેહતા થા,
કયું ન લીની ખબરીયા હમારીરે-આઓ.
શમેઅને આગ રખી સરપે કસમ ખાનેકો,

બ-ખુદા મેંને જલાયા નહીં પરવાનેકો;
બાલી ભોલી ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.
બુતોંકી યાદમેં કલેમા કલામ ભુલ ગયે,
નમાઝ યાદ રહી ઓર સલામ ભુલ ગયે.
સુની પડી હૈ સેજરીયા હમારીરે—આઓ.
મીલું તો કયસે મીલું દો જીનુંકે બસમેં હું,
અભી તો નામે ખુદા ચૌદવેં બરસમેં હું.
દુજે છોટી ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.
આતી નહીં હૈ નીંદ બદલતા હું કરવટેં,
જબસે દેખી સુરતીયાં તુમ્હારીરે.
બીતી જાયે ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.

ગરબી-૧૬૬

તું મનહર મોહન, મનમાંહી વસે,
માંહી વસે લહે લગાવી હસે—તું મહનર.
મધુર વાગી મોરલી અંતર ડોલે આજ,
માનો સ્વામી સામળા હૈયે કરો છો રાજ.
અધીરી અધીરી, કીધી બાળા તેં બાવરી,
દુર તું ઉભો શું સતાવી જશે—તું મનહર,
સંગત સાંધી પ્રીયપતિ, બેઠી જોતી વાટ,
અબીલ ગુલાલ થાળ ભરી, પુષ્પ ધરીને હાથ.
પધારો પધારો, વહી રેણીઓ આવારી,
ભોર તો ભયે ઊજાળી થશે—તું મનહર.

સાખી.

હર હર રંગીલે રાજ; આનંદ છલકેરે,
ભર ભર અંતર આસ, આ મન મલકેરે;
સાંવરી સુરત સંગ મોહીની વસે—તું મનહર.

અશઆર.

વીરદે ઝબાં જનાબે મો હંમદકા નામ હે.
કાબીલ દુરદ પરહનેકે અપના કલામ હે.

સર શમેશસા કટાઇયે પર દમ ન મારીયે,
મનઝીલ હજાર સખ્ત હો હીમ્મત ન હારીયે.

દુન્યાપે ન મગરૂર હો ગાફીલ યે સરા હે.
ઘર ઇસકો કોઇ સમઝે તો અફસોસકી જા હે,
વોહ કોન હે જો આકે મુદામ ઇસમેં રહા હે,
દો રોજકી હસ્તી હે ફીર આખીરકો ફના હે,
જો શાહે ફલક—જાહ થે અફલાકકે નીચે,
બે નામો નશાં સોતે હેં વોહ ખાકકે નીચે.

જરસે ઉલફત હોતી હે જરસે મોહબ્બત હોતી હે.
જર નહીં હોતા તો દો કોડીકી ઇજ્જત હોતી હે.
કેહતે હેં પન્તે તવે ઇન્સાંકી કિસમત હોતી હે.
દેખીયે કબતક મેરી કિસમતમેં દોલત હોતી હે.

હો જો ગુમનામ જહાંમેં વોહ કહાં મીલતા હે ?
બે નશાંકા કહીં ઢુંઢેસે નશાં મીલતા હે !

ઇશ્ક વોહ દર્દ હે યારા નહીં જીસકા ઝીનહાર,
હે તપે હીજરસે દીક સારે અતીબ્બા અત્તાર.
વસ્લે દીલબરસે નીકલતા હે ફકત દીલકા ગુબાર.
હોતા હે ઇસકે સીવા સારી દવાયેં બેકાર.
દેખને નાઝ ગર આશીકકી મસીહા આયે,
કયા અજબ હય કે ફીરે દેખકે લરઝા આયે.

ગર સિકંદર બાઝ આતા હોસલા તદબીરસે,
દુર રેહતા શાહે હફ્ત અકલીમકી તૌકીરસે.
કામ બેકિસમત કભી ચલતા નહીં તદબીરસે.
લાખકા ઘર ખાક હોતા હે બુરી તદબીરસે,
પેટમેં પડતા હે આબ હાથકી તદબીરસે.

ન મીલતા હે તકબ્બુરમેં ન ઘબરાનેસે મીલતા હે.
જો કુછ ઇનસાનકો મીલતા હે વકત આનેસે મીલતા હે.
કહીં આરામ હાથ આયા તો અપનોં હીસે હાથ આયા.
યગાનેકી તરેહ કબ મેલ બેગાનેસે મીલતા હે,

કુદરતકે કાયદોંકા અજબ ઇંતેઝામ હે,
બાલાકા પસ્ત પસ્તકા બાલા મુકામ હે.

દીલ ઉસકો દીજીયે અપને જીસપર કે આયે દીલ,
ઔરોંકે દીલસે આદમી કયુંકર લગાયે દીલ,

પીસર ગર એક લાયેક હો તો અચ્છા હે હજારોંસે,
અગર એક માહે રોશન હો તો બેહતર સો સીતારોંસે.

સોહબતસે બદકે હોતા હે હયવાન આદમી,
સચ હે કે આદમીકા હે શયતાન આદમી.

જો જીસકી ખાસીયત હે વોહ દુર નહીં હો—સકતી જીસે,
નીમ નહીં મીઠા હો સકતા લાખ કોઇ સીંચે ગુડ ઘીસે.
શુત્તર કભી ગુલાબ નહો, ઇંદ્રાયન આમ નહીં હો—સકતા,
પાની પીનેકા કુઝા જમશેદી જામ નહીં હો—સકતા.

હકીકત હે કે ઇસ હસ્તીકે તનકી જાન હે દૌલત,
બતાએ જાન કયા બલકે જરે ઇમાન હે દૌલત.
જો હક પુછો તો બસ એક બખશીશે સુબહાન હે દૌલત,
બનાતી આદમીકો દહેરમેં ઇનસાન હે દૌલત.

ઉનકા હે ઇસ જહાંમેં યા હે હુમા વફા,
અહમક હેં વોહ જો કરતે હેં નાહક વફા,
કરતી હે કબ કીસીસે ભલા બેસવા વફા,
હરજાઇ હે જહાંકી વોહ જાને કયા વફા.

દોસ્ત વોહ શખ્સ હે જો દોસ્તકા આઇના હો,
સાફ પાનીકી તરેહ સાફ સદા સીના હો.
ખયર ખાહ ઓર વફાદારીકા ગંજીના હો,
દીલસે બસ દુર કરે દીલમેં અગર કીના હો.

આદમી વોહ હે કે જો સોચકે હર કામ કરે,
ગઓર હર લહઝા હરએક બાતકા અંજામ કરે.

હ–સ–દે હાસીદે બદ જાતસે કયા હોતા હે,
વોહી હોતા હે જો મંઝુરે ખુદા હોતા હે.

ક્યા હંસી આતીહે મુજકો હઝરતે ઈનસાન પર,
કારે બદ તો ખુદ કરે લાઅનત કરે શયતાન પર.

જાન દેતા હે યહાં હરએક અપને કામ પર,
નાન પર નામર્દ મરતે હે, બહાદુર નામ પર.

ગાફીલ તુઝે ઘડીયાલ યે દેતા હે મુનાદી,
ગરદુંને ઘડી ઉમ્રકી એક ઓર ઘટાદી.

દુન્યા હે દારે ફાની દો દીન કયામ કરલે,
લેના હો નેકનામી તો નેક કામ કરલે.

મોહૈયા જીન કને અસબાબ સબ મુલકી વ માલી થે.
સીકંદર જબ ગયા દુન્યાસે તો દોનોં હાથ ખાલી થે.

યે દુન્યા દોરંગી હે ઈબરતકી–જાયે,
કહીં વાહવા હે કહીં હાયે હાયે.

હમેશા યે દુન્યા ન રહેગી,
ન તેરી રહેગી ન મેરી રહેગી.

મુદઈ લાખ બુરા ચાહે તો કયા હોતા હે,
બીગડી બનજાતી હે જબ ફેઝલે ખુદા હોતા હે.

સવેર કો ફુલ ચુને ખુબ ધીરે યાદ રહે,

બાગબાં જાતે હેં ગુલશન તેરા આબાદ રહે.

યે ઊલફતભી બુરી હે જાને કયા કયા રંગ લાતી હે,
મોહબ્બત બાદશાહોં–કેભી દર દર ફીરાતી હે.

માઅશુક વોહ નહીં જો કીસીસે વફા કરે,
સો બાર અહદ કરકે યે કાફીર દગા કરે.

કીસ કામકા વોહ ઘર હે કે જીસ ઘરમેં દર નહીં,
નાકારી વોહ સીપ હે કે જીસમે ગોહર નહીં.
વીરાના હે વોહ મુલ્ક કે જીસમેં બશર નહીં,
નાકામ વોહ દુઆ હે કે જીસમેં અસર નહીં.
બેકદ્ર વોહ શજર હે કે જીસમેં સમર નહીં,
નાકારા વોહ પીદર હે કે જીસકો પીસર નહીં.

યે ઇશ્ક વોહ હે કે પથ્થરકો દમમેં આબ કરે,
લગાવે દીલ વોહી જીસકો ખુદા ખરાબ કરે.

ફસે જો ઇશ્કકે ફંદેમેં વોહ દુન્યાસે કુલ છુટે,
મઝે લુટે ઉન્હોંને જીનકે ઘર દાર સબ ગયે લુટે.
મોહબ્બત હોશિયારોંકો–ભી દીવાના બનાતી હે.
મોહબ્બત આબરૂ ખોતી હે રૂસવા કર દીખતી હે.

ફેલ બુરાઇકા ઝમાનેમેં બુરા હોતા હે,
ઓર અંજામ ભલાઇકા ભલા હોતા હે.

સબાતે હસતીયે ના પાયેદાર કુછ ભી નહીં,

ક્યામે ગરદીસે લયલે નહાર કુછ ભી નહીં.

મેરે નાલોસે ચુપ હે મુગ ખુશ ઇલહાન ઝમાનેમેં,
સદા તુતીકી સુનતા કોન હે નક્કાર ખાનેમેં.

બે-વફા દુન્યામેં કીસ કીસકા ભરોસા કીજીયે,
દોસ્ત દુશ્મન બનકે દગા દે તો ફીર ક્યા કીજીયે.

બખ્તે મસઉદ મદદગાર અગર હોતા હે,
સંગ-રેઝોંકો ઉઠાલે તો ગૌહર વોહ હોતા હે.

દીદે: ખરાબ હાલકો ઝાહીદ ન છેડ તું.
તુજકો પરાઇ ક્યા પડી અપની નીબેડ તું.

દીલ હસીનોંકો નદે ચાહને વાલા કોઇ.
કે ઝમાનેમેં કીસીકા નહીં હોતા કોઇ.

ચાકલેં હજારોં હકને બનાઇ જહાનમેં,
અકલે બશરકો તાબ નહીં ઉસકી શાનમેં.

દરો દીવારપે હસરતસે નઝર કરતે હેં,
ખુશ રહો અહલે વતન હમતો સફર કરતે હેં.

આરામ કહાં દીલ તો પડા ગયેરકે પાલે,
મુફલીસકો ખુદા ઇશ્કકે ફંદેમેં ન-ડાલે.

દરીયા ઊમંડકે મૌજસે આયાથા હટ ગયા,
નાઝુક ગલેકો દેખકે ખંજર ભી રો દીયા.

દરીયા ઉમંડકે મોજસે આયા થા હટ ગયા,
મોતી લગા ન હાથ નસીબા ઉલટ ગયા.

તદબીર કયા કરૂં મેરે કીસમતકી બાત હે,
કીસમત ખરાબ હો તો ગીલા કીસકે સાથ હે.

કયા કરે ચાહને વાલેકા ભરોસા કોઇ,
સચ કહા હે કે કીસીકા નહીં હોતા કોઇ.

દેદો આશીકકો જો દેના હુસ્નકી ખેરાત હે,
ચાર દીનકી ચાંદની ફીર અંધેરી રાત હે.

સદા દૌરે દવરાં દીખાતા નહીં,
ગયા વકત ફીર હાથ આતા નહીં.

કીસ્મતકી હમ નસીબોસે સૈયાદ ક્યા કરે,
સર પર ગીરે પહાડ તો ફર્યાદ કયા કરે.

બેજ એય રબ મેરે દુરૂદો સલામ,
અપને પ્યારે નબી પર હમેશા મુદામ.

તમામ શુદ